

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

CİHAD AHKAMI

[Türkçe – Turkish – ترکی]

Şeyh Abdullah Azzam

Web Düzen : Özgür El Erdişi

Kaynak : Vural Yayıncılık

2013 - 1434

facebook/ücretsiz İslami e-kitap indir

GİRİŞ

Allah'a hamd eder, O'ndan Brelim ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve kötü amellerden Allah'a sığınırız. Allah'ın hidayete erdirdiğini kimse saptıramaz ve Allah'ın saptırdığını da kimse hidayete erdiremez. Allah'tan başka hiç bir ilah olmadığına ve Muhammed (s.a.v.)'in onun kulu ve resulü olduğuna şahadet ederim. Bu yazdıklarım, unutulmaya yüz tutmuş cihad ahkamından birkaç cevherdir. Allah (c.c.) yolunda cihad'la ilgili ayetler, birçok İnsanın indinde davet veya İslâm hakkında yazılar yazmak olarak te'vil edilir olmuştur. Ve cihad, Müslümanların

hayatında açıkça garip hale gelmiştir. Her ne kadar fiili cihad ve şer'i hükümlerin tatbikine Müslümanlar çok çok uzak kalmış olsalar da. Allah azze ve celle den Cihadın, en azından müslümanların zihinlerinde ve düşünce tarzlarında tabii mekanına iadesi için gayretlerimizi kabul buyurmasını temenni ederiz. Bu acelecilik içerisinde İstifade etmeyi ve başkalarına faydalı olmayı umarak, cihadın adab ve ahkamından bazılarını yazmaya gayret ettik. Allah'tan amellerimizi kabul buyurmasını ve kendisi için yaptığımız amellerimizi halis kılmasını temenni eder, mutlu bir hayat ve bu hayata şehitlikle son vermeyi Mustafa (s.a.v.)'nın zümresi ile beraber haşr olunmamızı niyaz ederim. Muhakkak ki Allah işitici ve dualara cevap vericidir.

Elfakir illallahi Teâlâ
Dr. Abdullah Azzam

CİHADIN LÜGAT VE TERİM MANASI

Cihad lugatta: (cehede), (yechedu), (cehden veya cühden) kökünden gelmiştir, (cehede) fiilinin masdarı (el-cühdü) damme ile veya fetha ile olup vus'at (güç) veya takat manasına gelir. Denilmiştir ki: (el-cühdu) dammeli olduğu zaman vus'at ve takat manasına, (el-cehdu) fethalı olduğu zaman meşakkat manasına gelir. (El-celdu) fethalı olduğu zaman en son had manasına da kullanılır. Ayetle "En son hadde kadar yemin

ettiler" yani "çok kuvvetli bir şekilde yemin ettiler" (el-cuhdu vel-cihadu) lûğatta: İnsanın iyi şeylere nail olması veya kötülüklerin defî için var gücüyle bütün takatini sarf etmesi manasına gelir.(Lisanül Arab, Kamus ül Muhit) Şer'an ve ıstılahen cihad: Dört mezhebin fukahası, cihadın, savaş ve savaşta yardımlaşma manasında müttefikler.

Şimdi dört mezhebin fukahasının tariflerini
takdim edelim:

1- Hanefi mezhebine göre; İbnu Humam, Fethul Kadir de (5/187) şu ibareyi zikreder "Cihad: Kâfirleri, hak olan dine davet etmek ve kabul etmezlerse onlarla savaşmaktır." Kaşani ise Bedai isimli eserinde (9/4299) şöyle demiştir. Cihad: "Allah yolunda canla, malla, dille savaş yapmak suretiyle bütün gücün ve takatın sarf edilmesidir."

2- Malikilerde cihad: İ'la-i kelimetullah için müslümanların, kendileriyle anlaşma yapmadıkları (yani zımmilerin dışındaki) kafirlerle savaşıması veya o savaşta hazır bulunması veya kafirlerle savaşmak için topraklarına girmesidir. (Haşiyetul adevi/Essaidi 2/2, Eşşerhüs sağır/Ekrab-ul mesailik/Edderdir 2/267)

3- Şafilere göre: Bâcûri demiştir ki: "Cihad; Allah yolunda savaşmaktır."(Elbacûri/ İbnu'l Kasım 2/261)İbni Hacer ise:"Şer'an. kafirlerle savaşta gayret sarf etmektir." demiştir,(Elfeth 6/2)

4- Hanbelilere göre Cihad, kafirlerle savaşmaktır. Umdetül fıkı (s.166) ve Muntehaliradat (1/302) isimli kitaplarda cihad şu şekilde tarif edilmiştir. "İ'la-i kelimetullah için güç sarf etmek ve savaşmaktır."

Özet

olarak;

Cihad savaş manasına gelir. Fi sebilillah kelimesinde ilk akla gelen şey cihaddır. İbni Rüşt Mukaddimesinde (1/369):(Kılıçla cihad: Din için müşriklerle savaşmaktır. Kim ki kendini Allah için yorarsa O'nun yolunda cihad etmiş olur ve cihad sadece Allah yolunda olur. Cihad kelimesi söylendiğinde ancak ve ancak kafirler İslama girinceye veya cizye verinceye kadar kılıçla mücadele etmek anlaşılır.) İbni Hacer, Fethul Bari de (6/29) şöyle demiştir; fi sebilillah lafzından ilk akla gelen şey cihaddır.

CİHAD ADABI VE AHKAMI

İslâm davetinin yayılması, beşeriyetin küfürden kurtulması ve dünyanın karanlığından dünya ve ahiretin aydınlığına taşınması için cihad, İslam'da meşru kılınmıştır.

Bundan dolaydır ki İslâm davetinin önündeki içtimai, iktisadi ve siyasi engellerin kaldırılması için hu dinde savaş emri vardır. Cihad, bu yüce dinin alemlerdeki topluluklara yayılmasına set çeken bütün engellerin kırılmasıdır. Ve muhakkak ki İnsandan önce de bu din vardı. Aslında ne savaşmaya ne kan dökmeye ve ne de mallan telef etmeye gerek vardır. Çünkü bu din ıslah etmek ve imar etmek için gelmiştir. Yoksa yakıp yıkmak ve zarar vermek için değil. Savaşmak ve öldürmek Müslümanlar için şer'i bir ihtiyaçtır. Çünkü onlar tevhid sancağını taşırlar ve bütün sancakların üstünde dalgalandırmakla emrolunmuşlardır. Ve ihtiyaçlarda kendi miktarınca karşılanır. Eğer İslâm'ı tebliğimiz, sadece ve sadece siyasi teşkilatlarla ve otoritelerle savaşmakla gerçekleşecekse onlarla savaşırız. Çünkü İslâm'ın insanlara ulaştırılmasıyla bizim aramızda engel teşkil etmektedirler. Eğer önümüze siyasi güçler, mal sahipleri veya

kabileler geçecek olursa, bu dine girinceye ve kendilerini kurtarmakla emrolunduğumuz halklarla aramızdaki yolu açıncaya dek onları silahla karşılamaya mecbur ederiz. "Hiç bir fitne kalmayıncaya ve din tamamen Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın. Eğer kötülükten vazgeçerlerse, şüphesiz ki Allah, onların yaptıklarını çok iyi görür." (Enfal suresi 39)

Cihad, fitnenin ortadan kaldırılması ve insanları Allah'a değil de kendilerine ibadet ettiren ahmakların mahvolması içindir. Eğer bu tip ahmaklar müslüman olurlar ve barış yaparlarsa ne silahların patlamasına ve ne de insanların ölmesine gerek kalır. İslâm her şeyden önce insanların ve hatta tağutların, dünyada cahiliye ateşinden ahirette de cehennemden kurtarmayı şiddetle arzu eder. Bu sebeptendir ki Rasulullah (s.a.v.) Hayber günü sancağı Hz. Ali'ye teslim ederken şu sözleri

demistir: "Allah'a yemin olsun ki senin sayende bir kişinin hidayete ermesi senin için (savaşta alınacak ganimetlere veya mal çokluğuna kinaye olarak) kırmızı develerden çok daha hayırlıdır, (muttefekun aleyh)

İslâm'da savaş, mustazaf durumundaki halkların ve beşeri ilahlara kul olmuş toplulukları kurtarma zaruretiden doğar. Ve mutlaka bu beşeri ilahları kulluk makamına indirmek ve insanları kullara kulluktan kurtarıp hürriyetlerini geri vermek için gereklidir

Eęer bu tağutlar ilahlık makamından vazgeçmezlerse, onların bu uluhiyetlerini paramparça etmek, zulüm ve dūřmanlık yaparak kandan denizleri, masum insanların kemikleri ve şehitlerin, parçalanmış cesetleri üzerinden aşıp geldikleri o gerçek hududa ve tabii hacmine mutlaka iadesi gerekir. Muhakkak ki İslâm cihat için büyük prensipler ilan ederek, cihadın umumi kaideleri diye itibar

edilen açık çizgiler çiziyor. Bunlardan en önemlileri:

Cihad İslam davetinin yayılması içindir. Kim ki bu yolun önüne geçmezse onunla savaşmak caiz olmaz. Bunun İçin:

- 1- İnsanlarla savaşmadan önce onlara daveti ulaştırmak gerek. Yoksa davet kendilerine ulaşmadan önce onlarla savaşmak caiz değildir.
- 2- Savaşmayanların öldürülmeleri caiz değildir.

"Onlarla fitne kalmayıncaya kadar savaşınız." Burada savaşmak kelimesi vezninden olup müşareket manasına (iki kişinin aynı işe iştirak etmesi anlamına) gelir. Yani müslümanların kendileriyle savaştığı kişilerin savaşan kesim olması gerekir. Yoksa hiç bir sivriliği ve kötülüğü olmayan veya fitne çıkarmasından korkulmayan çocuklar, kadınlar, harbe girmeye muktedir olmayan kimseler, kötürümler, ruhbanlar ya da insanlardan sıyrılıp hiç bir şeye karışmadan yalnız başına yaşayan insanların öldürülmeleri caiz

değildir.

3- İhtiyaç görüldüğü kadarıyla davetin önündeki engellerin kaldırılması hariç malların telef edilmesi ağaçların kesilmesi veya evlerin yakılıp yıkılması caiz değildir.

4- Savaştan sonra müsle yapmak yani ölülerin uzuvlarını keserek onlara kötülük etmekte caiz değildir.

5- Teslim olanlarla veya müslümanların himayesine giren yada Müslümanlarla anlaşma yapan kimselerle ne savaşmak ne de ahdi bozmak caizdir.

"Ancak sözleşme yaptığınız müşriklerden sözleşmede hiç bir eksiklik yapmayanlar ve aleyhinizde hiç bir kimseye yardım etmeyenler müstesna. Bunlarla yaptığınız sözleşmeyi müddeti bitinceye kadar yerine getirin. Şüphesiz ki Allah takva sahiplerini sever." (Tevbe, 4)
Bir hadisi şerifte de Peygamber efendimiz şöyle buyuruyor:

"Sözünden dönen herkesin kıyamet günü ayrı bir sancağı olacaktır. (Halbuki İslâm'da ma'ruf olan şeylerden biri de ayetteki müminlerin Rasulullah'ın sancağı altında toplanacakları olduğudur).

Şimdi de bu umumi prensipler hakkında şer'i hükümleri takdim edelim:

DAVETİN SUNULMASI

Üç mezhebe göre savaşmadan önce insanların uyarılması gerektiği konusunda ulema ihtilaf etmiştir.

Maliki mezhebine göre: Önceden kendilerine davet ulaşsa da ulaşmasa da uyarılmaları gerekir. Kendilerine tebliğ edilse de edilmese de uyarılmaları alel ıtlak gerekmez. Lakin uyarılmaları tercih edilir, (ve bu da cumhurun görüşüdür.) Şafii mezhebi Hanefi ve Hambeli

mezhebi, Hasan, Servi ve Leys bu görüşü zikretmişlerdir. Her bir mezhebinde delilleri vardır,

İmam Malikin delili: Tebliğ edilse de edilmese de kendilerinin uyarılmalarının vucubiyeti İbni Abbas (r.a.)'dan varid olan hadisle sabittir. "Rasulullah (s.a.v.) kendilerini İslama davet etmeden önce hiç bir kavimle kesinlikle savaşmamıştır. (Neylul Evtar 7/230) Hattab, Malikin sözünü şöyle nakleder. "Müşrikleri İslama davet edinceye dek onlarla savaşmayınız."(Mevahibul Celil/Hattab 3/350) İmam Ebu Yusuf da bu görüşü açıkça benimsemiştir. Ebu Yusuf, Kitab-ul Haraç da (208) demiştir ki: "Rasulullah (s.a.v.) bize tebliğ ettiği şeyleri kendilerine de tebliğ edinceye dek hiç bir kavimle savaşmamıştır."

Süleyman İbni Bureyde'den rivayet olunan bir hadiste de(Neylul Evtar 7/210) şöyle buyuruluyor:

Süleyman İbni Bureyde bahasının şöyle dediğini nakleder "Rasulullah (s.a.v.) bir orduya veya seriyeye komutan tayin ettiği zaman özellikle komutana ve yanındaki Müslümanlara hayır tavsiye etti sonra da dedi ki: Allah yolunda Allah'ın adıyla gaza ediniz. Allah'ın inkar edenlerle savaşınız. Cenk ediniz zulmetmeyiniz, ahdinize vefa gösteriniz. Ölülerin uzuvlarını keserek veya parçalayarak kötülük etmeyiniz.Çocukları öldürmeyiniz Müşriklerden düşmanlarınızla karşılaştığınızda onları şu üç şeye davet et. Bunlardan hangisine icabet ederlerse icabetlerini kabul et ve savaşma: Onları İslama davet et. Eğer icabet ederlerse kabul et ve öldürme. Sonra yerlerini terk edip muhacirlerin yanına gelmelerini iste. Eğer bunu yaparlarsa muhacirlerin lehinde ve aleyhinde olan şeylerin

kendilerinin de leh ve aleyhinde olacağını bildir. Eğer bundan yüz çevirirlerse Müslüman arapların başına gelenlerin kendilerinin de başına geleceğini ve Müslümanlarla beraber cihad etmedikçe ganimetlerden hiç bir şeye nail olmayacaklarını bildir, Eğer bundan da yüz çevirirlerse onlardan cizye iste eğer kabul ederlerse sende onları kabul et. Eğer bundan da yüz çevirirlerse Allah'a sığın ve onlarla savaş."(Sahihi Müslim. Ahmet. Tirmizi)

Şafilere göre:Ramli, Nihayet-ül-Muhtaç isimli kitapta (8/64) demiştir ki: "Davetin kendilerine ulaşmaması halinde Rasulullah (s.a.v.) karar verinceye kadar savaşılmaması ilmimiz dahilindedir. -Her ne kadar bazıları savaşılmaması iddia estekler dahi- Kim ki kendisine davet ulaşmayan kimseyi öldürürse günahkar olur ve diyet balımda geçtiği gibi bedeli tazmin ettirilir."

Hanefilere göre:İmam Serahsi(Şerhussiyer 1/77) demiştir ki "Eğer kendilerine davet ulaşmışsa müslümanlar, dilerlerse kendilerini temize çıkarmak ve onları uyarmak için özel olarak davet ederler. Dilerlerse kendilerinden istenileni bildikleri için bir kez daha davet etmeden onlarla savaşırlar. Çünkü yeniden davetin takdimini yapmak Müslümanlara zarar getirir. Bundan dolayı davet etmeden savaşılmasında bir beis yoktur." Delillerin en efdali ise İkinci mezhebin delili olup Sahihayn de İbni Avf tan varid olan hadistir. İbni Avf demiştir ki:

"Nafi 'ye yazdığım mektupta savaştan önce yapılp yapılmaması gereken davet hakkında sordum. Bana şunları yazdı: Bu davet işi İslâm'ın ilk yıllarında idi. Mustalak oğullan bir yerde uyurlarken hayvanları da sulanıyordu. O sırada Rasulullah (s.a.v.) onların üzerine baskın yaparak savaşçılarım öldürüp kadınlarını ve çocuklarını

esir aldı. Bu olayda Harisin kızı Cûveyri' ye de yaralanmıştı. Bunu bana Abdullah İbni Ömer anlattı. O zaman kendisi bu olaya iştirak eden orduda asker idi."(Neylül evtar 7/232) O zaman ihtilafın sebebi İbni Abbas hadisiyle bu hadis arasındaki çakışmadır. İbni Abbas' tan: Rasûlullah (s.a.v,) kendilerini İslam'a davet edinceye dek hiç bir kavimle savaşmamıştır." İmam Malik İbni Abbas'tan mervi hadisi delil kabul etmiştir. Çünkü bu hadis kavildir. Kavil ise fiile takdim olunur. Davet kendilerine ister ulaşsın ister ulaşmasın uyarılmalarının gereksiz olduğunu gören ikinci grup ise Nafi (r.a.) mervi hadisi almıştır ve Rasulullah (s.a.v.) mustalak oğullarına düzenlediği gazanın İbni Abbas hadisini nesh ettiğine itibar etmiştir. Cumhur ise: İki hadisin arasını birleştirmeyi kabul etmiştir. Nafi hadisinde de buna işaret vardır. Nafi (r.a.), "Bu davet işi İslam'ın ilk

dönemlerinde İdi" derken davetin insanlara ulaşmadığı zamanları kastedmiştir. Yoksa ki davet insanlara ulaştığında onlarla savaşmadan önce uyarılmalarına hacet yoktur. İki hadisin arasını birleştirmekse en evla olanıdır. Çünkü iki hadis arasının cem edilmesi nesh edilmesine takdim olunur ve tercih edilen de budur. Burada İbni Abbas hadisi amm, Nafi hadisi ise hass ifade eder ve Hass amm üzerine takdim olunur. İmam Ahmed'in bu hadisten anladığı ve kendi görüşü ise şudur: "Eğer bir kavim Rumların ve Türklerinde ötesinde ise ve davette kendilerine ulaşmamışsa (yani davetin ulaşmasına bir engel varsa) onlarla savaşmak caiz değildir. İşte böyle olduğu için Rasulullah (s.a.v.) İslama davet ediyordu. Hiç bir kimseyi bilmiyorum ki günümüzde İslama davet edilmiş olmasın. Artık, davet herkese ulaşmıştır." Cumhurun görüşü ise, akli ve nakli delillere

dayanan racih görüştür. Buhari'de Bera bin Azib den şunu rivayet etmiştir. "Rasulullah (s.a.v,) Ensardan bir kaç kişiyi, Ebu Rafi'i öldürmesi için gönderdi. Ve Abdullah İbni Atik evine girerek onu uykudayken öldürdü". (Buhari) Buradaki delil ise Abdullah İbni Atik'in Ebu Rafi (Abdullah İbn Ebu Hakik)i uyarmaksızın uykudayken öldürmesidir.

Kadın, Çocuk ve Yaşlıların Öldürülmesi

Önceden de belirtmiştik ki İslam sadece ve sadece savaşçıları veya müşriklere ve din düşmanlarına gerek mal ile gerekse fikri yönden görüş beyan ederek yardım edenleri öldürür. Bunun dışındakilere dokunmaz. Çünkü ayette: "Sizinle savaşanlarla Allah yolunda savaşın.." "Fitne kalmayıncaya ve din yalnızca Allah'ın oluncaya dek savaşın..." Mukatile Mufaile vezninden olup her iki tarafında aynı işe iştirak etmesini ifade

eder. Kim ki öldürürse veya savaşın icrasına yardımcı olan vesilelere iştirak ederse onlar öldürülürler veya onlarla savaşılır. Ancak bunları yapmazlarsa öldürülmelerine de gerek kalmaz. Bunun içindir ki savaşa iştirak etmedikleri müddetçe, güçsüz olduklarından dolayı ne kadınların ne çocukların ne de ruhbanların kasti olarak öldürülmelerine gerek vardır. Ancak müşriklere karışılırlarsa öldürülürler. Çünkü onları müşrik savaşçıların arasından tek tek ayırt etmek mümkün değildir. Bundan dolayı zayıfları vurmak kasd edilmeksizin müşriklere ateş açılır. Kadınlara çocuklara ve zayıflara gözdağı vermek insanlarda kin bırakır ve tarih de bunu kandan ve gözyaşlarından mürekkeplerle yazarak bu kinin nesilden nesile geçmesini sağlar. İslâm'ın istediği de bu değildir. Muhakkak ki İslâm kendisini insanlara sevdirmeyi ister ve yine İslâm, Allah'ı, Rasulünü ve Allah'ın dinini insanlara sevdirmeyi ister. Fakat aynı zamanda ne onları heva ve

hevesleriyle baş başa bırakır ne de onların nevalarına rıza göstermek için programını değiştirir.

"Eğer hak onların istediklerine tabi olsaydı, gökler, yer ve onlarda bulunanlar fesada uğrardı."

(Mü'minin 71)

Mezhep ulemasının bu mesele hakkındaki görüşlerinde ihtilaf vardır.

Birinci mezhep: (Maliki mezhebi ve Evza'ye göre)

Hangi halde olursa olsun kadınların ve çocukların öldürülmeleri caiz değildir. Hatta eğer kadınlarını

ve çocuklarını siper edinirlerse veya kadınları ve çocukları yanlarında oldukları halde bir kaleyi

siper edinirlerse onlara mancınk v.b. (Topla, tankla, uçakla bombardıman etmek) ile atış

yapmak caiz değildir.

İkinci mezhep: (Şafiilerin ve hanefilerin görüşü).

Güçsüzlerin öldürülmeleri kasd edilmez. Ancak

eğer savaşırlarsa veya savaşçıların arasına karışırlarsa öldürülürler. Çünkü onları

öldürmeksizin savaşmak mümkün değildir. Maverdî Ahkamus Sultaniye'de/41 şöyle demiştir. "Rasulullah (s.a.v.) kadınların ve çocukların harpte veya harp dışında savaşmadıklarından dolayı öldürölmelerini yasakladığı için onları öldürmek caiz değildir." İmam Serahsi ise Mebsutta (10/31) şöyle demiştir:

"Savaşçılardan sığındığı kalelerin yakılmasına kadınların ve çocukların orada oluşu engel teşkil etmez. Müslüman esirlerin orada oluşu da o kalelerin ateşe verilmesine engel değildir. Fakat sadece müşriklerin öldürölmesi kasd edilmelidir." Görüş beyan eden yaşlıların öldürölmesi de caizdir. Rasulullah (s.a.v.)'in Ebu Amir el-Eşariyi, yüz yaşına girmiş "Düreyd üs Sime"yi öldürmesi için görevlendirdiği gibi. Bu hadis Buhari ve Müslim'de zikredilmemiştir. Körler, savaşa girmeye muktedir olmayanlar ve esirlerden bunamış ve perişan olmuş kimseler

öldürülmezler. Çünkü ancak savaşanlar öldürülürler, (Savaş ise karşılıklı olur) Savaşçıların öldürülmesi için şehri sele vermek veya ateşe vermekte ya da mancınık atmak (top atışı yapmak) ta bir beis yoktur. Her ne kadar şehirde çocuklar veya müslüman kimseler olsa da... Müslümanların çocuklarını siper edinmiş olsalar dahi atış yapmak caizdir. Peygamber efendimiz (s.a.v.) İmam Ahmed ve Ebu Davut'dan mervi hadiste -Her ne kadar bu hadisin ravilerinden Merka İbni Safi den dolayı çeşitli şeyler söylenmişse de- bunun illetini beyan etmiştir.

"Resulullah (s.a.v,) savaşta öldürülmüş bir kadının yanına gitti ve dedi ki: Bu kadın kesinlikle savaşmamıştı."

O zaman illet öldürmekte veya savaşmaktadır. Ve kim ki savaşırsa öldürülür veya onlarla savaşılır.

Rahiplerin

Öldürülmesi

Rahiplerin öldürölüp öldürölmemesi savaşan kesimin arasına karışıp karışmaması ile alakalıdır. Eğer savaşan kesimin arasına karışırlarsa öldürölürler eğer bir köşeye çekilip ibadetleriyle uğraşırlarsa Öldürölmeyip terk edilirler. İbni Abbas (r.a.)'den mervi hadiste Rasulullah (s.a.v.) ordusunu savaşa gönderdiği zaman onlara şöyle hitap ederdi. "Allah'ın adıyla çıkınız. Allah'ı inkar edenlerle Allah yolunda savaşınız. Ahdinizi bozmayınız. Taşkınlık yapmayınız. Ölölere işkence etmeyiniz. Çocukları ve manastır ashabını öldürmeyiniz(Ebu Davud) Bu hadisin senesinde İbrahim İbni İsmail'den dolayı zayıflık vardır. Lakin İmam Ahmet bu raviyi sika kabul ederek hadisi kuvvetli delil olarak almıştır. İmam Serahsîye ait Mebsutta (10/128) şu görüş nakledilmiştir. İmanı Ebu Yusuf, İmam Muhammed ve Es Siyer ül-Kebir'in rivayetlerine

özel bir delil vardır. "Rasulullah (s.a.v.), müşriklerden bazı ev ahalisine geceleyin baskın yapıldığında kadınları ve çocuklarında isabet aldığı sorulunca onlarda onlardandır diye cevap verdi." Nesei hariç muhaddislerin çoğu rivayet etmiştir. Ebu Davud'da Züheri'nin şu sözünü hadise ziyadeleştirmiştir. "Sonra Rasulullah (s.a.v.) kadınların ve çocukların öldürülmesini yasakladı." Bu her ne kadar çocukların ve kadınların öldürülmesinin yasaklanmasına sim sıkı sarılanlara bir delil sayılsa da ve durum ne olursa olsun Züheri'nin kavli; nesh edici görülmüş olsa bile Tirmizi'nin mûrsel olarak rivayet ettiği su hadis Şafiilerin ve Hanefilerin görüşlerine delil olarak gösterilir. "Rasulullah (s.a.v.) mancınıkları taif ehline karşı yerleştirdi." Selme bin Ekva'da şu hadisi rivayet etmiştir: "Rasulullah (s.a.v.)'in başımıza emir tayin ettiği Ebu Bekir'le birlikte geceleyin Hevazin kabilesine

baskın yaptık."(İmam Ahmed ve Ebu Davud rivayet etmiştir) Munziri de bu hadis hakkında sükut etmiştir. Hadiste geçen elbeyat kelimesi ise geceleyin ansızın baskın yapmak manasınadır. Taif ve Hevazin savaşları ise Peygamber efendimizin hayatının son dönemlerinde idi. Hangi şekilde olursa olsun müşrikler çocuklarıyla beraber karışık oldukları zaman İslâm ordusunu, bu müşrikleri öldürmekten men etmek onlarla yapılan savaşın durması demektir. Ki bu da Müslümanlara büyük tehlike teşkil eder ve İslâm toplumunun maslahatında büyük zararlara sokar. Bu da özellikle tank, top ve uçaklarla çok çok uzaklara atış yapılan bir günde bu silahların kullanılmaması ve savaşın durdurulması demektir.

Eğer fukaha, kafirler müslümanları siper edindiklerinde öldürölmelerini ittifakla mubah kılıyorsa nasıl olur da onlar kendi çocukları ve

kadınlarıyla beraber olduklarında öldürölmelerini mubah kılmaz. Sonra günümüzde kadınların öldürölmelerinin yasaklanması, kadınların harbe iştirak etmemeleri, askerlere karışmamaları ve komünizm vs. gibi prensipleri kabul etmemeleriyle alakalıdır. Bunların öldürölmeleri kasd edilmeksizin savaşılr, ama arada onlarda bu yolda Ölebilirler. Günümüzde konum tamamen değışmiş ve bu yönde kadınlar erkeklerden farksız duruma gelmiştir. İbni Teymiye, Mecmuul Fetava 28/537'da şöyle demiştir. Kâfirler bazı müslömanları kendilerine siper edinmiş olsalar, bunlarla savaşılmazsa diğör müslömanların hayatlarının tehlikeye düşeceğı ve kafirler kasd edilerek atış yapılmasının caiz olduğı hususunda ulemanın hepsi ittifak etmiştir. Alimlerden biri de, müslömanların tehlikeye düşmesinden korkulsa bile siper edilmiş müslömanların bulunduğı tarafa atış

yapılmasının caiz olduğunu söylemiştir. İbni Arabi, Ahkamul Kur'an da 1/104 "kadınlar savaşmadıkları müddetçe Rasulullah (s.a.v.) nehy ettiği için öldürülmezler, eğer savaşırlarsa öldürülürler" demiştir.

Şafiiler, kadınlar ve çocukların öldürülmesiyle, ruhbanlar, yaşlılar ve körlerin öldürülmesini ayırmışlar ve zaruret dışında kadınların ve çocukların öldürülmesini yasaklamışlardır. Ramli 8/64 Çocukların, delilerin kadınların -ehli kitap olmasalar hile- hunsa müşekkelerin ve savaşmayan ya da Allah'a veya Peygamberlerden birine dahi sövmeyen herkesin öldürülmesi haramdır, demiştir.

Yaşlılar ve rahiplere gelince: Ramli 8/64 demiştir ki: Rahiplerin, ücret karşılığı çalışan işçilerin, yaşlıların, körlerin ve kötürümlerin açıkça hiç bir görüş beyan etmeseler de savaşmasalar da öldürülmeleri şu ayetin umum mana ifade etmesinden dolayı helal olur. "Müşrikleri

öldürünüz..." Diğer bir kavle göre ise öldürülmeleri helal olmaz.

Müşriklerden Yaşlıların, Hastaların, Körlerin ve Kötürümlerin Öldürülmesi

Müşriklerden yaşlıların öldürülmesi ile ilgili iki görüş üzerine ihtilaf vardır. 1- Ulemadan bazıları, yaşlıları, kadınların ve çocukların hükmüne dahil etmiştir, Hanefiler de ve Malikilerde olduğu gibi. Ebu Davut'un, Enes'den merfu olarak rivayet ettiği hadisi delil göstermişler, (fani olan yaşlıları ve çocukları öldürmeyiniz.) Halid İbni Fezer'in rivayetinde ki hadis böyle değildir. Fukaha, çocukların öldürülmemelerinin illetini, ne müşriklere faydası ne de Müslümanlara zararı vardır, şeklinde beyan etmişlerdir. İbni Naim, Bahr isimli kitabında 5/84 şöyle demiştir:

"Kadınlar, mükellef olmayanlar, fani olan yaşlılar, körler ve savaşa girmeye muktedir olmayan kimseler öldürülmezler. Ancak bunlardan görüş sahibi olan (fikir beyan ederek harpte müşriklere yardımcı olan) varsa öldürülür. 2- Bazıları da sahih delil üzerine öldürülmelerini mubah kılmıştır. Şafiilerde olduğu gibi. Sahihaynde varid olan hadiside delil göstermişlerdir.

"Ebu Amir Eş'ari yüz yaşını aşmış olan Düreyd İbni Sümmeyi öldürdü..." İmam Ahmet ve Tirmizi'nin indindeki hadis de (Tirmizi, bu hadisin ravisi semra dan dolayı sahihtir, demiştir) bu görüşe delil teşkil eder. "Müşriklerin yaşlılarını öldürünüz ve gençlik çağına yaklaşmış insanlarımda terk ediniz." Nesai rivayet etmiştir. İmam Ahmed bin Hanbel, Rasulullah (s.a.v.)'in, yaşlıların öldürülmesini emretmesinin sebebini müslüman olmalarının uzak bir ihtimal olması

küçüklerin ise İslama girmelerinin daha yakın olması şeklinde ta'lil etmiştir. Genellikle yaşlılar savaşta görüş belirtir ve hile yaparlar. Dureyd İbn Summe, Malik İbni Avfa, kadınları ve çocukları savaşa çıkarken yanlarına almamasını tenbih etmişti. Malik bunu reddetti. 3- Bu grubun delillerden biri de umum mana ifade eden Allah'u Teala'nın şu kavlidir: "Müşrikleri nerede bulursanız öldürünüz." (Tevbe suresi 5) Burada "El" istiğrakıyye-şümüliyye-müşrik kelimesinin cemi sığasının başına geldiğinden genel anlam ifade etler yaşlılar için özel bir delili olması gerekir ki böyle bir delil yoktur.

İbni Münir demiştir ki genel anlam ifade eden "Müşriklerle savaşınız" ayetine istisna olacak hiç bir hüccet bilmiyorum. Bizim Tercih Ettiğimiz Görüş: Müşriklere ya da müşriklerin dışındaki kafirlere faydası dokunan herkes -yaşlı da olsa, rahip de

olsa veya savaşa katılmaya muktedir olmasa da-
öldürülür. Düşkün yaşlılar -bunamışlar-dünyadan
elini eteğini çekmiş rahip ya da ruhban kimseler
ve ağrısından dolayı eziyet çeken hastaların
kafirlerle faydası, Müslümanlara zararı
olmayacağından dolayı varid olan nasslar
gereğince terk edilmeleri en evla olanıdır. Her ne
kadar bu nasslarda zayıflık ve aydınlığa
kavuşmamış kısımlar olsa bile. Çünkü onların
zararsız ve faydasız oldukları yönde yapılan
kıyaslar bu nasslara destek olur.(Neylü'l Evtar c.7
/s.248)

Hz. Ebu Bekir, Yezid İbni ebi Süfyan'a şu sözleri
tavsiye etmiştir: "Kadınları, çocukları ve düşkün
yaşlıları kesinlikle öldürmeyiniz. İmam Malik
Muvattasında bu hadisi tahrir etmiştir, (Muvatta
şerhi Zerkani c.3/s.290) Lakin hadis mürseldir.
İmam Serahsi'nin Mebsutunda da c. 10/137:
Ebu Yusuf demiştir ki: Ebu Hanife ye, kadınların,
çocukların savaşmaya takati olmayan yaşlıların ve

kötürümlerin öldürölüp öldürölmemesi hakkında sorduğumda öldürölmelerini yasakladı ve çirkin bir olay olarak gördü.

Afganistan'daki Komünist Kadınların Öldürölmesi

Afganistan'daki komünist kadınlara gelince: Savaşa ve fikir alışverişine iştirak etseler de, etmeseler de, gaip halinde de olsalar, yalnız da olsalar öldürölmeleri gerekir, Çünkü onlar İslâmla; çatışan, İslama ve müslümanlara eziyet eden bir akideye sahiptirler. Nitekim. Rasulullah (s.a.v.) bir hadisi şerifinde: Rasulullah'ın (s.a.v.), ehline ve İslama sözleriyle eziyet eden Abdül Muttalif oğullarının annelerinden olan İki kadın bakında ve erkeklerde] bir grup hakkında şöyle emretmiştir. "Onları, Kabe'nin örtüşüm sarılmış olarak bulsanız bile öldürölünüz..."

Ağaçların Kesilmesi ve Hayvanların Öldürülmesi

Her şeyden önce dört mezhebin fukahası da, savaşa hazırlık için veya savaş esnasında kafirlere zarar vermek için veya müslümanların maslahatı için olan her şeyin yapılmasının caiz olduğu hükmünde müttefiktirler. Bu iş insan öldürmekte olsa, hayvan öldürmekte olsa, ağaç kesmek veya bina yıkmak da olsa. Çünkü maksat savaşa başlamadan fitneyi sona erdirmek, Allah'ın dininin yücelmesi ve davetin yayılması içindir. Eğer İslâm, davetin önüm geçen insanların öldürülmesini mubah kılıyorsa, mallarının tele edilmesine hayli hayli cevaz verir. Her ne kadar bunda onlara zarar veya bu dine boyun eğmeye zorlama olsa bile.

DÖRT MEZHEP FUKAHASININ GÖRÜŞLERİNE DAİR NASLARDAN DELİLLER

1- Sahihayn'de, İbn-i Ömer (Allah (c.c.) berikisinden de razı olsun)den rivayette Rasulullah (s.a.v.) Ben'i Nadir'in hurmalığını kesti ve orada yaktı. Bu hadiseden dolayı da "İnkâra kitap ehlinin yurtlarında hurma ağaçlarını kesmeniz veya onları kesmeyip gövdeler üzerinde ayakta bırakmanız Allah'ın izniyledir. Allah yoldan çıkanları böylece rezilliğe uğratar." (Hasr, 5) ayeti nazil olmuştur. Ayette geçen "Leyyine" kelimesi olgunlaşmamış olan hurma veya Acve ve Berani (olgunlaşmış iki hurma türünün adı) olmayan yumuşak hurma anlamındadır.

Çünkü onlar, günlük yiyeceklerini hu iki hurmadan sağlıyorlardı. Olgunlaşmamış olanından değil Suheyli, leyyinenin tahsisinde

buna işaretle şunu zikretmektedir. Düşmanın ağaçlarından kesilmesi caiz olanlar onların günlük ihtiyaçlarını karşıladıklarının dışında olan ağaçlardır.

Buhari de,"...hurma ağaçlarını kesmeniz veya kesmemeniz..." ayeti celilesini Berani ve acve olmayan hurma şeklinde tefsir etmiştir. Bu çok dakik ve latif bir istinbattır. Çünkü ister müdrik isterse kitabî olsun, insan için geçineceği kadar yiyecek bırakılmalıdır. Stalin. Kırım halkı, Kafkasya ve Türkistan müslümanlarının ana mahsullerini yok ederek onları açlıktan ölüme terk etmişlerdir. Kafkasya halkı hana; babalarının kendilerinden önce ölen anne ve oğullarını yediklerini, herkesin bir diğerrinin ölümünü beklediğini hatta daha ölmeden birbirlerini yediklerini anlattılar. Şimdi Rusların Afganistan'da yaptığı gibi, buna açık bir örnek olarakta Herat, Badgis ve Kandehar kıtlıkları yeter.

2- Dört Fakih Usame bin Zeyd (r.a.)ın hadisini delil göstermişlerdir.

Usame bin Zeyd şöyle demiştir: "Rasulullah (s.a.v.) beni Ubney diye adlandırılan bir köye göndererek şöyle dedi: Oraya sabahleyin git ve yak."(Ebû Davud rivayet etmiştir) El münzeri buna sukut etmiştir. Bunda salim bin Ahdar da vardır."

Buhari hadiste söz konusu yerin "Leyn" olduğunu belirtmiştir. Ahmed ise Ebney olarak kaim! etmiştir. Filistin'de bir belde ismidir.

1- Malikilerin görüşü; İbnul Arabi Rasulullah (s.a.v.) Beni Nadir'in hurmalığını yaktırdığını bildiren hadisi zikrettikten sonra dedi ki; Rasulullah (s.a.v.) bunu onları kahredip zayıf düşürerek oradan çıkmaları için kesti ve yaktı. Malın bir kısmını kalanın salahı için telef etmek maslahattır. Şer'an caiz ve aklende gerekmektedir. (Ahkemul Kur'an-İbnul Arabi)

2- Hanefilerin görüşü: Serahsi Mebsutta şöyle

demıştır:

31/10. "Kalelerin yakılması, sele verilmesi, binaların tahrip edilmesi ve ağaçların kesilmesinde bir beis yoktur. Çünkü Rasulullah (s.a.v.) Beni Nadir'in hurmalığını kesmiştir Kasanı Bedai de söyle demiştir, (c.9 shf. 4306) "Meyve versin veya vermesin ağaçların kesilmesinde ekinlerinin tahribinde bir beis yoktur. Kalelerinin yakılması, sek" verilmesi, üzerlerine yıkılması ve onlara karşı mancınık yerleştirilmesinde de bir beis yoktur. Çünkü düşmanın kahrı, helaki, onlara karşı zorluk çıkartılması kıtal hatundandır. Malların dokunulmazlığı, sahiplerinin dokunulmazlığına göredir. Kendilerinin dokunulmazlığı kalkar ve öldürülecek olurlarsa, mallarının durumu nice olur? Şu ince anlayış ve bu büyük kaidenin istinbatına bakın "Malların dokunulmazlığı sahiplerinin dokunulmazlığına göredir. Mal sahibinin

dokunulmazlığı kalkarsa en uygun olanı malların dokunulmazlığının da kalkmasıdır."

3- İmam Şafii ise; Düşmanın ağaçlarının ve binalarının tahrip edilmesini fesad sayanlara karşı, ilk haşre çıkarılan Benî Nadir'in hurmalıklarına yapılanlara istinaden; savaşın ve zafere ulaşmanın gereği olarak binaların ve ağaçların telef edilmesinin caiz olduğu görüşündedir.(Ramh, c.8, shf. 670)

Onların ağaçları kesilip ekinleri yakılmaz, ancak bunu kendi beldelerimizde yaparlarsa aynısı yok olmaları için kendilerine yapılır. Ağaçlar ve ekinler üç kısma ayrılır: Birincisi: Telef olmasına ihtiyaç duyulanlar; Bu da kalelerine yakın olan ve savaşı zorlaştıran veya varlığından dolayı müslümanlardan gizlenebilen, yolların genişletilmesi, onarımı, yolların kapatılması, mancınık gibi silahların gizlenmesi, öldürülmekten emin olunması için kesilmesine ihtiyaç duyulanlar. Eğer aynı şeyi bize yaparlarsa

(ağaçlarımıza ve ekinlerimize) kendilerinin helaki için aynısıyla mukabele edilir. İkincisi: Kesilmesiyle müslümanların zarar, kalmasıyla da fayda görebilecekleri şeyler; kendilerinin yüceliğini gösterme, ağaçların gölgesinden faydalanmaları, meyvelerinden yemeleri veya böyle bir şeyin bizimle kafirler arasında meydana gelmemesi hadiseleri gibi. Eğer biz onlara yaparsak onların bize aynısını yapma hadisesi var İse bu haramdır. Çünkü bunda müslümanlara zarar vardır. Üçüncüsü: Bu iki kısmın haricinde kesilmesinde kafirlere zorluk çıkartıp zarar vermekten başka müslümanlara ne zararı ne de faydası olanlardır. Bunda iki rivayet vardır: 1- Caiz değildir... Ebu Bekir (r.a.)'ın hadisi ve rivayeti; Nebi (s.a.v.)'den merfu olarak bu konuda rivayet olmuştur. Çünkü bunda tam bir telef vardır ve caiz değildir, hayvanın kesilmesi gibi. (Evezai, Leys

ve Ebu sevr de bu şekilde söylemişlerdir.)

2- Caizdir.

İmam Malik, İmam Şafii, İshak, ve İbni Munzir de bu görüştedir.

İshak şöyle demiştir: "Eğer düşmanın mahvolmasına sebep olacaksa yakmak sünnettir."

Ayeti kerimede Allah (c.c.) şöyle buyurmuştur:

"İnkarcı kitap ehlinin yurtlarında hurma ağaçlarını kesmeniz veya kesmeyip gövdeleri üzerine bırakmanız Allah'ın izniyledir. oHah; yolundan çıkanları rezilliğe uğratar."(Haşr, 5)

İbn-i Amr şöyle rivayet etmiştir: "Rasulullah (s.a.v.) Ben-i Nadir'in Buveyrada'daki hurmalığını

kesti ve yaktı. Allah (c.c.) da ayetini indirdi.

Evzai ve Ebu Sevr gibi fakihlerden bir grup meyve veren ağaçların kesilmesinin mekruh olduğu görüşündedirler. Bu görüş Cumhurun delillerinin

Önünde söz olamayan, ve umumiyet ifade eden naslardan delil göstermişlerdir. Bunlardan bazıları:

A- Bakara suresinde Allah (c.c.) şöyle buyurmuştur:

"Onlar işbaşına geçince yeryüzünde bozgunculuk yapmaya, ekin ve nesli yok etmeye çabalarlar. Allah bozguncuları sevmez." (Bakara, 205)

B- Ebu Bekir (r.a.)'in Yezid Bin Ebu Süfyan'a vasiyeti. Yahya bin Saidden: Ebu Bekir (r.a.) Şam'a ordular gönderirken size on şeyi vasiyet ediyorum, dedi:

"Kadınları, çocukları, düşkün yaşlıları kesinlikle öldürme, meyve veren ağaçları kesme, binaları tahrip etme, koyunları ve develeri yeme ihtiyacının dışında asla kesme, Hurma ağaçlarını kesme ve yakma, ganimet mallarından fulul yapma (çalma), ve hubne yapma. (Hubne: Kucakta götürülen şey) İmam Malik Muvatia'da rivayet etmiştir. (Neylül Evtar Cilt 7 shf. 249) Hadisi Şerifte "Hubne yapmasın" (Ömer (ra) hadisinde "Sizden biriniz duvarın yanından

geçerken (oradan .sarkan meyvelerden) yesin, alıp götürmesin) şeklinde geçmiştir. (El Muhtar) Bu hadis mürseldir. Yahya b. Said Ebu Bekir (r.a.)'la karşılaşmamıştır. Rasulullah (s.a.v.) sahiheynde geçtiği üzere beni Nadirin hurmalığını yaktırması filinin önünde söz konusu olamaz. Çünkü sahabenin sözü, merfu hadisle çakışırsa merfu hadis tercih edilir. Yukarıda zikredilen ayeti kerime ise yeryüzünde ki bozgunculuktan bahsetmektedir. Kim, meyve veren ağacın müslüman ordu tarafından kesilmesinin yeryüzünde bozgunculuk olacağı iddiasını öne sürebilir? O halde İslâm ordusunun, çocukları kadınları ve ihtiyarları zaruret halinde öldürmesini ne ile isimlendiririz. Cihad bizatihi: dinin korunması için, mü'minlerden ve müslümanlardan insanların en hayırlılarının ve beşerin en iyilerinin nefislerinin hu yolda telef olmasıdır. Çünkü dinin korunması ile nefsin korunması çakıştığı vakit dinin

korunması evladır. Bunun içindir ki murted olan kimse öldürülür Ve yine bunun içindir ki cihadın kendisi nefsin tazir edilmesi hadisesidir. Kulun, dinin yayılması için kendisini öldürmesini görmüyor musunuz?

İbni Teymiyye Mecmuul Fetava'da şöyle diyor. c. 28. shf. 450. Dinin yayılmasının maslahatı için, kul kendisinin ölümüne hükmetti. Bundan dolayı dört İmam bir müslümanın kafirlerin kendisini öldüreceğini bildiği halde diğer müslümanların maslahatı için kafirlerin safına dalmasına cevaz vermişlerdir.

Cessasın Ahkâmın'da (c.1 shf. 1262) geldiği üzere Muhammed bin El hasen, Seyrul Kebirinde şöyle buyurmuştur: "Bir adam bin kişinin üzerine saldırırsa bunda bir beis görmem! eğer onda kurtuluşu veya düşmana zarar vermeyi umuyorsa. Şayet bunda kurtuluşu veya düşmana zarar vermeyi ummuyorsa sadece düşmana korku verebilecekse bunda da bir beis yoktur. Çünkü

korku düşmana zarar vermenin en efdal olanıdır. Bunda müslümanların da menfaati vardır." Cessas şöyle dedi: Nefsinin telef olmasında din için bir menfaat varsa bu Allah(cc.)'ın Nebi (s.a.v.) ashabını methettiği şerefli bir makamdır. "Allah şüphesiz Allah yolunda savaşıp, öldüren ve öldürülen mü'minlerin canlarını ve mallarını - Tevrat, İncil ve Kur'an'da- söz verilmiş bir hak olarak cennete karşılık satın almıştır" Ama; "Onlar işbaşına geçince yeryüzünde bozgunculuk yapmaya, ekin ve nesli yok etmeye çabalarlar" (Bakara, 205) ayeti ise Ahnas bin Şerik hakkında nazil olmuştur. Ahnas bin Şerik Rasulullah (s.a.v.)'e gelerek müslümanlığını ilan etmiş sonra da çıkıp ekinleri yakıp hayvanları kesmişti. Bu ayetin İslâm ordusunun ağaçları kesmek zorunda kalmalarında bunu uygulamaya koymalarıyla bir alakası yoktur. Tekrar diyoruz ki:

Cihadın maslahatı için müslümanların faydasına veya kafirlerin zararına olan her şey yapılır. Çünkü cihadın maslahatı her-şeyden önce gelir. Savaş alanında maslahatın tayini hususunda askeri kumandana müracaat edilir. Eğer kafirlerin öldürülmesinde mallarının telef edilmesinde, ağaçlarının kesilmesinde maslahat var ise bunu yapmakta bir beis yoktur. Bilakis kelimetullahın yüceltilmesi için yapılması gereklidir. Genellikle kumandan bu malların savaştan sonra müslümanların eline geçeceğine ve onlara ganimet olacağına veya kendilerine verileceğine kanaat getirirse, bu durumda kumandanın bunları telef etmesi mümkün değildir. Çünkü bunda mücahidlerîn maslahatlarının yok olması ve mallarının boş yere telef olması söz konusudur. Bu da gerek barışta ve gerekse savaşta olsun haramdır.

Eğer askeri kumandan kendilerinin mağlup olacağını veya düşmanın müslümanlara muzaffer

olacağını zannediyorsa ellerinde bulunan w müslümanların merkezlerine geri taşıyamayacağı malları, silahları ve zahireyi yok edebilir.

Hayvanların

Hükmü

Fakihlerden bir kısmı köpekler gibi eza veren ve necis olan hayvanların barışta ve savaşta öldürölmelerine deliller getirmişlerdir. Ama vahşi köpekler gibi ehil olmayanların mutlak olarak yok edilmesi caizdir. Hatta menduptur. Atlar, eşekler ve katırlar gibi eti yenilmeyipte harple kendilerinden istifade edilen hayvanlara gelince; beraberimizde götürmeye imkanımız varsa öldürmeyiz, eğer beraberimizde götürmemize imkanımız yoksa, düşmanın gücünü zayıflatmak ve morallerini çöktürmek için öldürürüz.

Eti yenilen hayvanlara gelince; Eğer kesip yememize imkan varsa ki en efdali, ve evla olanı

budur, o zaman öldürmemiz caiz değildir. Aksı takdirde onların da hükmü eti yenmeyen hayvanların hükmü gibidir. İmam Şafii şöyle demiştir: Ehil olan hayvanın kesilmeden yok edilmesi haramdır. Bundan dolayı ağacın aksine hayvan sahibinin hayvanı susuz ve yiyeceksiz bırakması yasaklanmıştır. Savaşçılar içinde aynı durum geçerlidir. Düşman geri püskürtülmesi ve onlara muzaffer olmak için hayvanların kafirlerin çocukları hakkında ki hükme kıyasla telef edilmeleri caizdir. Bilakis evladır. Hayvanı ganimet alıp onlara geri dönmesinden ve zararından korkar-ak hu zararı önlemek için hayvanın telef edilmesi caizdir. Yalnızca hayvanın onlara geri dönmesinden korkarsak telef edilmesi caiz değildir. Bilakis yemek için kesilir.(Ramli c.8 s.67.) İbni Hazm ise; Eti yenilen hayvanın yemek ihtiyacı dışında kesilmesinin haram olduğunu El Mahalli c7. s.476

da şöyle belirtmiştir: "Yemek ihtiyacı dışında hayvanlardan devenin, ineğin, koyunun, atın ve tavuğun kesilmesi helal değildir. Yalnızca domuz ve savaş halinde bulunan al bundan istisna tutulmuştur."

Bombardımanda Top, Uçak, Havan ve Füzelerin Kullanılması

İslâm'da, savaşın İslâm davetinin önündeki zorlukların kaldırılması ve İslâm'ın halklara ulaşmasını engellemeye çalışan siyasi nizamların yıkılması için yapıldığını belirtmiştik. Eğer bunu harb etmeden ve öldürmeden yapabilirsek ki birisinin kendi elinde hidayete ermesi müslümanın arzuladığı (onun için dünya nimetlerinden daha hayırlı) olan şeydir. Buna güç yetiremezsek engellerin canlara, ruhlara ve mallara zarar vermeden bütün yollar denenerek kaldırılması gerekir.

Yeryüzünde ilahlık taslayan tağutlara sadece zürriyetlerinin öldürülmesi, ağaçların kesilmesi, binaların yıkılmasıyla ulaşmak mümkünse bunda bir beis yoktur. Çünkü bu bizim için hedef olmayan ve istenmeyen bir şeye zorunlu bırakılmamızdandır.

Cesame bin Sabin hadisinde Rasulullah (s.a.v.); geceleyin baskın yapıldığında müşriklerin ev halkından kadınların ve çocuklarında isabet aldığı sorulunca: Onlar da onlardandır dedi. (Nesaiden başka diğer muhaddisler ve Ebu Davud rivayet etmiştir).

Zuhri şöyle dedi: "Sonra Rasulullah (s.a.v.) kadınların ve çocukların öldürülmesini yasakladı."

Zuhri, çocukların ve kadınların öldürülmesini, öldürülmeye kastedilmemişse bile haram saymıştır. Bu da mensuhdur. Tirmizinin çıkarmış olduğu mürsel hadisle buna itirazımızı belirtini îlik. Rasulullah (s.a.v.) mancınığı taif ehline karşı

yerleştirdi. Bunun ravileri güvenilir (sika)dır. Selma bin Ekva'dan başka bir hadiste; "Rasulullah (s.a.v.)'in başımıza emir tayin ettiği Hz. Ebu Bekir'le birlikte geceleyin Hevazin kabilesine baskın yaptık" İmam Ahmed ve Ebu Davud rivayet etmiştir. Munzir de bu hadis hakkında sükut etmiştir.

Taif ve Hevazin seferi Rasulullah (s.a.v.) son günlerinde idi.

Tirmizi şöyle dedi: "İlini ehlinden bİR topluluk gece baskınına ruhsat vermişlerdir. Bazısı da bunu mekruh saymıştır.

Ahmed bin Hanbel ve İşhak: "Düşmana gece saldırmakta bir beis yoktur." demişlerdir.

Rasulullah (s.a.v.) mancınığı taif ehline karşı yerleştirdi, hadisine dayanarak şöyle demiştir: "Bu hadiste eğer müslümanlar mancınıkla silahlanmışlarsa kafirlerin öldürülmesine cevaz vardır. Böylece buna uzun menzilli toplar ve başkaları da kıyas edilir. (Sıddık Hassanın El

gazvi'inde olduğu gibi s.137)

Bağiler ve Yol Kesiciler

Mücahit kabileleri silahlarıyla yolları tehlikeye düşüren bazı hayasız ve korkak kimselerin hücumlarına maruz kalıyor. Kelime-i Şehadet getiren ve belki de namaz kılıp oruç tutan bu kimseler mücahitlerin silahlarını ve mallarını gasb ediyorlar. Bu tip insanlara uygulanacak şer'i hüküm nedir? Bunun şer'i hükmünü beyan etmeden önce bununla ilgili bazı terimleri açıklamamız gerekir.

Bağiler. Hak olan imama itaattan dışarı çıkan kimselerdir. Bunları dört sınıfta incelemek mümkündür.

1- Kendi zanlarınca-şer'i istinada dayanarak-tan-te'vîl yapmadan taatten çıkanlar. İster kendilerinde güç, kuvvet olsun ister olmasın insanların mallarını gasb eder onları öldürür ve

yollar tehlikeye düşürürler. Bunlar yol kesicidirler (eşkiyadırlar). Eğer, imamın bulunmadığı bir yerde bir grup ortaya çıkarda müslümanların yolunu keserse bu tip insanlara şer'i ıstılahça yol kesiciler "Kutta utturuk" denir ve yol kesicilerin hükmü onlara tatbik edilir.

2-Yanlı ş zanlarıyla -şer'i istinada dayanarak te'vil yapan sınıf.

Bu sınıf insanlar ise kendilerinde güç kuvvet olmayan kimselerdir. Bu tip insanlarda yol kesiciler hükmüne dahildirler.

3-İmama karşı te'vil ve engelleme ile isyan eden sınıf;

Bu sınıf insanlar da imamı kafir olarak niteleyip öldürülmesinin gerekli olduğunu gören ve müslümanların kanlarını, mallarını helal sayan ve kadınlarının esir alınması görüşünde olan kimselerdir. Bu insanlar ise hariciler olarak isimlendirilirler. Bu tip kimseler fakihlerin Buğuna göre kafir sayılmazlar. Ehli hadisten

bazıları onlara kafir ve mürted demişlerdir. Fakat İbni Münzir ise şöyle demiştir: "Onların tekfir edilmesi hususunda Ehli hadise muvafık olan kimseyi görmedim."

Uz. Ali (r.'a.) haricilerin kafir olup olmadıkları hakkında sorulunca şöyle demiştir: Onlar küfürden kaçıp İslama sığınmış kimselerdir. Hz. Ali'nin etrafındakiler şöyle sordular.

"Onlar münafık mıdır?" Hz, Ali şöyle cevap verdi:

"Münafıklar Allah'ı çok az zikrederler." Ve sözlerine şöyle devam etti. "Onlar bize isyan eden kardeşlerimizdir,"

Hz. Ali (r.a.) Haricilere şöyle seslenmiştir. "Sizleri, içinde Allah'ın adını anacağınız mescidlerden asla alıkoymayacağız. Bizimle beraber olduğunuz müddetçe sizleri haraçtan ve ganimetlerden de mahrum etmeyeceğiz. Bize savaş açmadığınız müddetçe kesinlikle sizinle savaşmayacağım."

Haricilerin hükmü Bağilerin hükmündedir. Onlara, kendileriyle tartışıp şüphelerini giderebilecek kimseler gönderilir ve müslümanlara savaş açmadıkları müddetçe kendilerine savaş açılmaz. Eğer savaş açarlarsa öldürülürler. Eğer kaçıp sığınacakları bir topluluk varsa ve kaçarlarsa yaralılarının hemen işleri bitirilerek peşlerine düşülür. Eğer kaçıp sığınacakları bir topluluk yoksa yaralıları öldürülmez ve onların peşinden de gidilmez. Bu hanefilerin görüşüdür. Şafii, Maliki ve Hanbelilerin görüşü ise her iki halde de ne peşlerine düşülür ne de yaralıları öldürülür. (El-İfsah 2/S.231. Fethul Kadir c.Vs.337.)

İbni Ebi Şeybe Hz. Ali'nin cemel vakıasında söylediği şu sözleri rivayet etmiştir: "Eğer kaçarlarsa peşlerine düşmeyiniz, yaralılarını öldürmeyiniz, onlardan kim kî silahını bırakırsa indimizde emindir."

Adil olan kimselerin telef olan mallarına gelince: Malikiler, Hanefiler ve İmam Ahmed'in de bir rivayetine göre bu kimselerin telef olan malları kendilerine tazmin edilmez. İmam Ahmed'in diğer bir rivayetine ve İmam Şafii'ye göre ise tazmin edilir. İbni Ebi Şeybe'nin rivayetine göre Hz. Ali (r.a.) Talha ve grubunun hezimete uğramasından sonra kendi tellalına şunları nida etmesini emretmişti "Bize teslim olanlar veya kaçanlar öldürülmeyeceklerdir. -yani hezimetten sonra böyle bir şey için kesinlikle bir kapı açılmayacak ırzı ve malı da helal sayılmayacaktır." Abdurrezzak da bu doğrultuda hadis zikretmiş ve buna ek olarak ta şunları ilave etmiştir. Hz. Ali (r.a.) öldürülenlerin mallarına el koymamış ve şöyle demişti: "Kim bir şey alındığını itiraf ediyorsa onu geri alsın." (Fethul Kadir -İbni Hüman- c./s.337) Esirlerine gelince: Bu ise imamın tercihinine

birakılmıştır. Dilerse öldürür, dilerse hapseder. Onların arzularının kırılması için bu iki şeyden hangisi hayırlıysa onu yapar. 4- Dördüncü sınıf ise: Müslümanların kanlarını ve zürriyetini, haricilerin helal saydığı gibi helal saymayarak adil imama karşı ayaklanan müslüman gruptur ve asıl bağiler işte bunlardır.

Yol Kesen Ve Çatışma Çıkaranların Hükümü

Yol kesmek: Mal gasbetmek veya adam öldürmek ya da terör olması için saklandığı yerden ortaya çıkıp -kimsenin yardımı koşamayacağı bir yerde- kuvvet kullanmaktır.

Yol kesici ise: Bir güce veya kuvvete sahip olup herhangi bir kişiye saldıran, açıktan açığa malları veya eşyaları gasb eden mükellef bir müslüman ya da zimmi bir kimsedir.(Ramli ye ait Nihayet-ül Muhtaç c.5/s.337)

Yardıma yetişmesinin uzak olması: Ya devlet

muhafazasının ve otoritesinin uzak olduğu yerler ya da koruma ve otorite sahiplerinin zayıflığındandır. Silahlan meydana çıkarmak ve yol kesmek şehrin içinde de olsa dışında da olsa aynıdır. Bu İmam Malik, İmam Şafii, İmam Ebu Yusuf, İmam Muhammet ve Hanbeli ulemasının çoğunluğunun görüşüdür. İmam Ebu Hanife ve bazı Hanbeli alimleri ise şöyle demiştir: "Yol kesmek ancak şehir dışında olur," (Neylül evtar c.7/s.336, Fethul Kadir c.5/s.117) İmam Malik'ten şöyle rivayet olunmuştur. "Eğer onlar köyden üç mil uzaklıkta olurlarsa ve çatışma çıkarırlarsa eşkiya (yol kesiciler) olurlar. Eğer bu üç milden az ise yol kesici sayılmazlar. Çünkü böyle bir hadiseyle baş başa kalanlara yardım ulaşması mümkündür. Burada en tercih edilen görüş imam Şafii, İmam Malik, İmam Muhammed ve İmam Ebu Yusuf'un görüşleridir - en doğrusunu Allah bilir- Çünkü yolları tehlikeye düşürmek (yol kesmek) şehir içinde de olsa şehir

dışında da olsa aynıdır. Bilakis o şehir içinde daha şiddetli ve daha kahredici bir olaydır. Çünkü eğer bu işe kalkışanların gücü ve kuvveti çok şiddetli ise şehir içinde yol keserler.

Yol	Kesmenin	Şartları
------------	-----------------	-----------------

1- Yardımdan uzak olması; bu ister köyde ister köy dışında olsun. Fakihlerin çoğunluğunun görüşü de budur. (El-Muğni ea el-serh El-Kebir c.10/s.303. Neyl-ül evtar c.7/s.737, Bidayetül muctehid c.2/s.340.)

2- Bu işe kalkışanların silahlı olması: Eğer kendilerinde silah yerine sopa veya taş olursa Hanbeli ve Şafii fukahasının çoğunluğuna göre yol kesici sayılırlar.

İmam Ebu Yusuf şöyle demiştir:"Geceleyin taş ve sopaların kullanılması da yol kesmek olarak itibar olunur. Gündüz ise yol kesmek olarak itibar olunması için silah olması lazımdır."

İmam Ebu Hanife ise bu konuda şöyle demiştir "Bu iş sadece ve sadece silahla olursa yol kesmek sayılır." Bu konuda itibar olunan fetva ise İmam Ebu Yusuf'un sözüdür. 3- Göçebe olmaları ve malları zorla almaları gerekir;Eğer üstü örtülü ya da gizli olarak almışlarsa bu yol kesicilik değil hırsızlık sayılır.

Yol	Kesicilerin	Hükmü
------------	--------------------	--------------

Aslında bunun hükmü ayette zikredilmiştir."Allah Teala'ya ve resulüne (ve onların dostları mü'minlere) karşı harp edenlerin ve yeryüzünde (yol kesmek ve yağma yapmak suretiyle) fesat çıkarmaya çalışanların cezası (eğer adam öldürüp malını almamışlarsa) ancak Gidermeleri veya (hem adamı öldürüp hem malını almışlarsa) asılmaları, veya (sadece malını alıp öldürmemişlerse) sağ ellerinin ve (sol) ayaklarının çaprazlama kesilmesi veya (öldürmeden ve

mallarını da almadan yalnız insanları korkutmuşlarda) yer (lerin)den sürülmeleridir. Bu (cezalar) onlara dünyada bir horluktur.. Ahirette ise onlara dünyadakilerden daha şiddetli pek büyük bir azap vardır. Yalnız kendilerine gücünüz yetmezden (elinize geçirmeden) evvel (yaptıklarına) tevbe edenler müstesnadırlar. Bilin ki Allahü Teâlâ (tevbe etmelerinden dolayı günahlarını) çok mağfiret edicidir. (Tevbelerini kabul etmede de) çok merhamet sahibidir." (Maide /33-34.)

Bu ayet İbni Abbas, İmam Malik, İmam Şafii, Ebu Sevr ve Hanefilerinde belirttiği üzere yol kesenler hakkında nazıl olmuştur. Yol kesiciler Allah'a ve resulüne harp açanlar diye isimlendirilmişlerdir. Çünkü yolcu kimseler Allah'a itimad ederler ve emniyeti ortadan kaldıranlar, yolculuğun emniyet içinde olması için Allah'a itimat eden kimselere savaş açanlardır. Allah resulüne savaş açanlar diye is

implendirilmelerine gelince; bu, ya Rasulullah (s.a.v.)'in emrine isyan etmeleriyledir, ya da yolların Rasulullah (s.a.v.)'in koruması altında olması ve kendisinden sonraki vekilleri konumunda olan halifeler ve meliklerin koruması altında olması itibarı iledir. Kim ki yolları tehlikeye düşürürse Allah ve resulüne savaş açmış olur.

Bu Kimselere Cezalar Nasıl Tatbik Edilir?

Bunlara ukubatın tatbik edilmesi konusu imamın ihtiyarına mı bırakılır, yoksa bu eşkıyaların işledikleri suçların miktarınca mı ceza tatbik edilir? şeklinde iki görüş üzere alimler ihtilaf etmişlerdir.

1- Alimlerin çoğunluğu (Hanefiler, Şafiiler ve Habbeliler)"Bu kimselerin cezaları işledikleri suçlara göreder" demişlerdir.

2- İmam Malik ise "İmamın ihtiyarına

bırakılmıştır" demiştir.

Alimlerin çoğunluğu -Şafiiler, Habbeliler ve Hanefiler İmam Şafii'nin mesnedinde tahrif ettiği İbni Abbas (r.a.)'ın şu sözünü delil gösterdiler: Yol kesiciler hakkında İbni Abbas (r.a.)dan şöyle rivayet olunmuştur. "Eğer öldürürlerse ve malları gasb ederlerse öldürülürler ve asılırlar. Eğer öldürürler ve mallan almazlarsa öldürülürler fakat asılmazlar. Eğer malları gasb ederler ve öldürmezlerse elleri ve ayakları çaprazlama kesilir. Eğer yolları tehlikeye düşürür (yolları keserler) ve malları gasb etmezlerse bulundukları mıntıkadan sürgün edilirler." Bunu İmam Şafii mesnedinde rivayet etmiştir. (Neylül Evtar c.7/s.332. İbni Teymiye-'ye ait El-Siyase El-Şer'iyye s. 78)

Yukarıda zikredilen ayetteki hükümler, suçlara göredir. Yoksa imamın seçeneğine bırakılmamıştır. Kur'an-ı Kerim'in muhayyer kıldığı şeylerde takip ettiği üslûba göre hükümler

en hafiften başlar. Yemin keffareti gibi. Tertibe riayet edilmesi gereken şeylerde ise hükümler zordan en zora doğru devam eder. Zihar ve katil keffareti gibi. (El-Muğni c.10/s306, Nihayet ül Muhtaç c.8/s.5)

El-Muğni de ise şöyle zikredilmiştir. "Onlardan kim ki öldürür ve malı gasb ederse öldürülür- her ne kadar mal sahibi affetse bile- ve insanlar arasında teşhir olununcaya dek asılır. Sonra da ailesine iade edilir. Kim de öldürürse ve malı gasbetmezse öldürülür fakat asılmaz, eğer sadece malı gasbetmişse ve kimseyi öldürmemişse sağ eli ve sol ayağı bir yerde kesilir. Sonra da kan akmasın diye bağlanır ve terk edilir. Bu konuda İbni Abbas (r.a.)ın görüşünü rivayet etmiştik. Katade, Mücliz, Hammad, Leys, İmam Şafii ve İmam İshak da aynı görüşü paylaşmaktadırlar. İbni Rüşd el-kurtubi ise Bidayetül Müctehid (c2/s. 341) isimli eserinde şu sözleri zikretmiştir. (İmam Malik şöyle dedi: Eğer öldürürse

öldürülmesi gerekir. İmam, el kesmek veya bulunduğu yerden sürgün etmek hususunda muhayyer değildir. Ancak öldürülmesi veya asılması hakkında muhayyerdir. Eğer o kimse sadece yol kesmişse imam onun öldürülmesi veya asılması ya da elinin ayağının çaprazlama kesilmesi yahut da bulunduğu yerden sürgün edilmesi hususunda muhayyerdir. İmam Malik'e göre muhayyerliğin manası: Bu husustaki işlerin imamın içtihadına döneceği anlamındadır. Eğer savaşçılar görüş sahibi ve tedbirli kişilerden ise imamın içtihadı, öldürülmesi veya asılmasına dair olur. Çünkü, el ve ayağını kesmek onların zararını ortadan kaldırmaz. Eğer, görüş sahibi olmayan kimseler iseler ve sadece kuvvet ve kötülük sahibi iseler imam onların elini ve ayağını çaprazlama keser. Eğer, bu kimselere bu iki sıfattan hiç bir eser yoksa, imam onlar için de kolay olanı tatbik eder ve bu da dayak ve sürgündür. (Ata, Said b. Müseyyeb, Mücahid, Hasan, Dahhak, Nehai. Ebu

Sevr ve Davud da bu sözleri zikretmiştir. Fethul
Kadir c.5/s 178)

Özet olarak; Ayet-i kerimede geçen öldürmek fiili, bu şekilde savaşanlar İçin bir hadd cezasıdır, - yani bir grup harami (soyguncu), veya arabi (çöl adamı) ya da kabileler tarafından yol kesenlere uygulanan cezadır- Hadd cezasından maksat imamın mutlaka bu cezayı uygulamasıdır. Yoksa o kimseleri bulundukları hal üzere, her ne kadar ölünün yakınları onları affetmiş olsa bile imamın onları af etmesi caiz değildir. İbni Münzir de (el-siyase el-Şer'iyye s. 78) isimli eserinde de zikrettiği gibi bu cumhurun icmasıdır. **Asmak:**Eğer, yol kesenler muharib iseler, öldürür ve mala el koyarlarsa asılır ve öldürülürler.

1. Hanefiler ve Şafililer bu müddetin üç gün olduğunu belirtirlerken Hanefilerden İmam Ebu Yusuf ise bilakis bağlı olduğu odun üzerinde parçalanıp düşünceye ve başkaları ibret alınmaya

dek terk edilir demiştir.
2- Habbeliler ise şöyle demiştir. "Asılmış denecek kadar asılır (bir ağaca dik olarak bağlanır). Çünkü bunun süresi nassızdır. Buna ait delil yoktur.
Sürgün:Hanefiler; sürgüne, hapistir demişlerdir. İmam Malik-, Bir beldeden başka bir beldeye sürülüp orada hapis olunmaktır, demiştir. Habbeliler ise; onların sürgünleri; bir yerde kalmalarını engelleyerek dağıtılıp sürülmeleridir demiştir. Ebu Zenad şöyle demiştir İnsanların sürgün yeri Habeşe topraklarından bulunan Badi idi, bu da Yemen'in ıssız ve en ücra köşesiydi. (Muğni c. 10. s. 214., Bidayetül Müçtehid c.2/s.242 Neylül Evtar c.7/s.336 Fethul Kadir c.5/s.179.)

Çalınan Malın Nisab Miktarında Olması

Fakihlerin dördü de haramiler tarafından alınan malın nisab miktarında olmasını şart

koşmuşlardır.

Şafii, Maliki ve Hanbelilerden oluşan Cumhur'a göre nisab miktarı çeyrek dinar ve yukarısidir. Bu konuda bir çok hadis varid olmuştur. Cumhur; her yankesicinin payına düşen miktar nikab miktarına ulaşsın veya ulaşmasın alınan malda (genel olarak) nisabı şart koşmuşlardır. Bu Cumhurun görüşüdür. Hanefiler şöyle demişlerdir; Her haramiye düşen payın nisab miktarına ulaşması gerekmektedir. Ha neftlere göre hırsızın elinin kesilmesine neden olan nisab miktarı on dirhem ve yukarısidir. Soygunculara Yardım Edenlerin Hükmü Soygunculardan birisi öldürme olayına karışır diğerleri de buna yardımcı olursa, yardım edenlere yol kesme cezası uygulanır mı? l- Şafilere göre; uygulanmaz, bilakis hapis ve sürgün gibi tazir uygulanır. Nihayetül Muhtaç c.8/s.7'de şöyle geçmektedir. "Kim onlara yardım eder, sayılarında çoğalma sağlar ve sadece

bununla yetinirse, diğ er suçlular gibi hapis sürgün ve başka şeylerle tazir cezasına çarptırılırlar. 2- Hanefi, Maliki ve Hanbelilerden oluşan Cumhuriyet şöyle demiştir: Sayılan yüz dahi olsa hepsi  ld r l rl r.       yardım etmekle bilfiil yapmak aynı şeydir. Hulafai Ra idinden böyle varid olmuştur. Muhakkak ki  mer İbnul Hattap yol kesicilerin g zc s n  öldürdü. Burada geçen "Rebie" (gözcü) kelimesi; yüksek bir yere oturup kimin geldiğini kendileri için gözetleyen gözcü. (Essiyase tu   eriyyeh s.79 Fethul Kadir c.5/s.81) Bu görüş ne si rahatlatan bir g r   t r.       katilin gücü arkasında bulunan yardımdan dolayıdır.

Yol Kesen Kadınların Hükümü

Cumhuriyet şöyle demiştir: Kadın yol kesme olayına

iştirak etmişse hırsızlık olayına kıyasla yol kesme haddi uygulanır. Kadın hırsızlık yaparsa eli kesilir yol keserse had uygulanır. Hanefiler ise: Yol kesen kadına had uygulanmaz dediler.

Çocukların ve Delilerin Yol Kesmeye İştirakinin Hükümü

Ebu Hanife (r.a.) şöyle demiştir: "Bunlardan bazıları yol kesme olayına iştirak etmişse (katılanların) hepsinin üzerinden had cezası düşer.

Fethul Kadir c.5/s. 183'te şöyle geçmektedir. Yol kesicilerinin içerisinde çocuk, deli ve yolu kesilenlerden birisinin yakın akrabası (1.dereceden) bulunursa diğerlerinin üzerinden had cezası düşer.

Çocuk ve deli hakkında zikr olunanlar Ebu Hanife

ile Zufer'in görüşleridir. Ebu Yusuf: Akli olanlar bu işi gerçekleştirse diğerlerine de bu had cezası uygulanır. Çünkü işi gerçekleştiren asıl, yardım eden ise tabi olandır. İlim ehlinin Cumhur'u şöyle demiştir "İçlerinde çocuk deli ve akrabaları olsa bile diğerlerinden had düşmez. Çünkü çocuk ve deli bilfiil öldürme işine katılsalar ve mal çalsalar dahi had uygulanmaz.

Çünkü bunlar had cezası uygulanan kimseler arasına girmemektedir. Çaldıkları mallar için kendi mallarından kefalet alınır. Öldürdükleri kimse içinde velileri durumunda bulunan acil kimselerden de diyet alınır.(Muğni c.10/s.309)

Yakalanmadan Önce Yol Kesicilerin Tevbesi

Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır. "Ancak, onları yakalamanızdan önce tevbe

edenler bunun dışındadır" (Maide, 34)
Yol kesenlerin tevbesi iki şekilde olur.
Birincisi: İmama gelmeden önce bulundukları işi bırakmaları.

İkincisi: Silahlarını bırakıp teslim olmak. Yol kesici veya harami tevbe ederse yol kesme haddi uygulanmaz.

Tevbe diğer cezaları düşürür mü? Bunda dört görüş vardır.

1- İmam Malik'in sözü: Tövbe yalnızca yol kesme haddini düşürür. Bundan başka Allah (c.c.) haklarından (yasakladığı) zina ve İçki gibi, kul hakkı kazf (iftira) gibilerinin cezalarını düşürmez.

2- Yol kesme haddi ve Allah (c.c.) hakkı olan yasakladığı zina ve içki fiiliyatlarının cezaları düşer.

Ama kul hakkına taalluk eden mal ve kan davalarında öldürülenlerin sahipleri affetmedikçe cezalar düşmez.

Bu da Hanbelilerden Kadı'nın sözüdür. (Muğni

clo/s. 215)

3- Allah (c.c.) hakkına taalluk eden bütün cezalar kalkar. Kan ve ellerinde bulunan malların aynısı ise alınır. (Bidayetül Müçtehid c.2/s.343.) Nefis bunda İmam Malik'in birinci görüşüne meylediyor. Yol kesen adam öldürüp sonra da tövbe ederse tövbeden sonra da kısas uygulanır. Ancak ölünün velileri affederse uygulanmaz. Mallar yol kesici veya hırsızlar tarafından yemek suretiyle ve diğer şekillerde telef olursa: Sahiplerine, kefalet veren borçlular gibi kefalet verirler denildi, Bu İmam Şafii ve Ahmed bin Hanbel'in kavlidir. Kolaylığa (rahatlığa) erişinceye kadar zorluk anında onların zimmetlerinde kalır. Yol kesmekle, borç kıyas götürmez denildi, bu da imam Ebu Hanife'nin sözüdür. Kefaleti kolaylık anında verirler, zorluk anında değil. İmam Malik'in sözüdür. (Essiyasetuşşeriyye. s 89.)

Yol Kesenlere Yardım (Yataklık) Eden Kabile Reisinin Hükmü

Eğer bir yerde "bakan", "kabile reisi" veya "kuvvetli bir köy muhtarı" var da yol kesenlere yardım ediyor ve onlarla malları paylaşıyorsa bu kimsenin, vurgunculuk yapan çete reisinden daha büyük suçu vardır. Bu insanın hükmü (yol kesmeye veya herhangi bir suça) yardımcı ve destek olan kişinin hükmü gibidir. Eğer yardımcı ve destek oldukları yol kesiciler birilerini öldürmüşlerse öldürülürler. Hz. Ömer'in ve de bir çok ilim ehlini görüşü bu şekildedir. (El-siyase el-şer'iyye /s. 90)

Gelip Geçenlerden Haraç (Vergi-Gümrük) Almak

Afganistan'da bazı köyler özellikle de Bamyân

mıntıkasında şia gruplara ait köyler o bölgeden geçen mücahidlerden binekler için haraç ve mücahitlerin belirli oranda silahını alıyorlar. Eğer bunlar yolu tamamen kapatıp geçenlere engel olurlarsa yol kesenler sınıfına girerler. Yok eğer bir miktar mal aldıktan sonra mücahitlere geçme izni verirlerse bunlar yol kesici sayılmazlar ancak haksız yere vergi (veya gümrük) alan kimseler gibidirler. Ulema bu kimselerin öldürölüp öldürölmemeleri hususunda ihtilaf etmiştir. Fakat onlar kıyamet gününde çok şiddetli azap göreceklerdir. Zira Peygamber efendimiz (s.a.v.) Ğamidiyye isimli bir kadın hakkında zina ettiğı için recm ettikten sonra şöyle demiştir "Muhakkak ki o öyle bir tevbe ile tevbe etti ki eğer bu tevbeyi haksız yere vergi (haraç veya gümrük) alan birisi yapmış olsaydı yine de bağışlanırdı." Buradan bu kimsenin suçunun (ve günahının) evli olupta zina eden bir kimsenin suçundan daha ağır olduğı anlaşıyor. Bu durumda mücahitler için

herhangi bîr mal vermeyip onlarla savaşmaları ulemanın içmai ile caizdir. Eğer mücahitlerden ölenler olursa şehit sayılırlar diğerleri ise cehennemliktirler. Sahih bir hadiste Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur: Kim malını savunurken ölürse o şehittir. Kim dini uğruna ölürse şehittir. Kim namusunu savunurken ölürse o da şehittir.

MUHZİL ve MÜRCİF'İN CİHADA ÇIKIP MÜCAHİDLERE KATILMASI

Müslümanların emirinin mürcif ve muhzil kimseleri orduya eşlik etmelerinden men etmesi vaciptir.

Muhzil: İnsanları savaşmaktan alıkoyan ve cihada çıkma lamı yağmurun, karın çokluğunu veya düşmanların müslümanları öldürüp ülkelerini istila etmeleri korkusunu öne sürerek terk ettirmeye çalışan kimsedir.

Mürçîf ise: İslâm ordusunun ayıplarını yayıp onların güç ve kuvvetlerini küçültmeye, yenilgi haberlerini etrafa yayıp düşmanların güç ve kuvvetini müslümanların gözünde büyütmeğe çalışan kimsedir. Onların müslümanlarla beraber cihada çıkmalarına izin verilmemesinin delili ise Cenab-ı Hakkın şu sözüdür: "Eğer Allah bu cihaddan sonra tekrar seni, geri kalan bu topluluğa döndürür de, onlarda seninle cihada çıkmak için izin isterlerse onlara söyle de: Benimle beraber bir daha çıkmayacaksınız. Düşmana karşı benimle beraber savaşmayacaksınız." (Tevbe 83)

İmam Kurtubi tefsirinde bu hususta şöyle demiştir: Bu ayet-i kerime mürçifin (fitneci ve bozguncu) nün savaşımlara katılmasının caiz olmadığını gösterir. Cenab-ı Hakk başka bir ayet-i kerimede şöyle buyurmakta:

"Eğer bunlar cihada çıkmak isteselerdi, onun için hazırlık yaparlardı. Fakat Allah, onların savaşa çıkmalarını hoş görmedi de yerlerinde durdu. Onlara: Geride kalıp oturanlarla beraber sizde oturun denildi. Eğer onlar sizinle beraber cihada çıkmış olsalardı anca bozgunculuk çıkarır sizi birbirinize düşürmek için aranızda fitne sokarlardı. İçinizde onları dinleyenler de vardır." (Tevbe 46-47)

Denilmiştir ki: "Mazadüküm ille habelen"in manası:. Aranızda ihtilaf sokarlar veya birliğinizi bozmaya çalışmakta acelecidirler. Yukarıda vasıflan geçen insanlardan biri savaşa katılacak olsa kendisine mücahitlere verildiği gibi ganimet taksim edildiğinde bir pay verilmez. Ganimet taksim edilmeden de herhangi bir şey alınıp kendisine verilmez. Bu durum, bu şahıs savaşta kahramanlık (üstünlük) gösterse de aynıdır. Çünkü müslümanlara olan zararı, kafirlere olan zararından çok daha fazladır. Bu

İmam Ahmed ve İmam Şafiinin görüşüdür. (El-Muğni c.10/s 372-420)
Şafii mezhebinden olan el-ramli'ye ait nihayet-ül muhtaç isimli kitapta şöyle zikredilmiştir "İmam veya yardımcısının muhzil ve mürcif kimseyi, savaşa çıkmaktan ve ordunun saflarına katılmaktan men etmesi, katıldığında da oradan çıkarması herhangi bir fitne olacağına zannı galiple (büyük bir ihtimalle) inanırsa o zaman hüküm vacibe dönüşür. Çünkü bu insanın müslümanların saflarında kalması onlara zararlıdır."

Hanbeli mezhebinden olan el-Buhuti'ye ait el-İnsaf kitabında ise şöyle zikredilmektedir: "İmama muhzil ve mürcif kimsenin, müslümanların (gizli) haberlerini (başkalarına) yazarak (ifşa eden) kimsenin, müslümanlar arasında fitne saçanın, nifak ve zındıklıkla meşhur olan kimselerin savaşa katılmalarına engel olması gerekir, (vaciptir)

ESİRLERİN HÜKMÜ

Esirin hükmü, esirin erkek veya kadın olması, yaşı ve mensub olduğu dine göre değişiklik arz eder. Ve esirler genel olarak üç sınıfta coplanırlar.

1-Kadınlar ve Çocuklar:Bu sınıf esirler savaşlarda ayrı bulunduklarında (beraber olmadıklarında) ve savaşa iştirak etmemeleri halinde öldürülmeleri caiz değildir- bunlar esir edildikten sonra öldürülmezler mücerred esir olmakla köle olmuş olurlar. (El-Muğni El-Serh, EI-Kebir c.10/s.405)

2-Mecusi ve ehli kitap olan erkekler: Bu sınıf esirler hakkında alimler ihtilaf etmiştir. İmam Hasan ve İmam Mücahid'e göre, esirin öldürülmesi (hiçbir şekilde) caiz değildir. Muhammed bin Hasan El-Temimi bu hususta sahabenin icmasının olduğunu zikretti.(Bidayet-ül Müctehdic.1/s279)

Dört mezheb imamlarına gelince, onlar ise

imamın esirler hususunda Öldürmek ve köle edinmek arasında muhayyer olduğunda ittifak etmişlerdir. Fakat karşılığında mal almadan salıverilmeleri hususunda ihtilaf ettiler. Hanefiler bunu caiz görmediler. Şafiiler ve Habbeliler caizdir dediler. İmam Malik'e gelince, bu konuda kendisinden "caizdir" ve "caiz değildir" şeklinde ihtilaflı iki görüş rivayet edildi. (Neyl-ül Evtar: c.8/s.145 Maan El-Sıhah: c.2/s.281; El-Muğni: c.1 o/s 200.)

Fidye olarak (mal karşılığında) salıverilmesi hususunda ise Malikiler, Şafiiler ve Habbeliler caiz olduğu görüşündeler. Hanefiler ise cevaz vermediler.

İmam Serahsi'nin El-Mebsut isimli kitabında ise şöyle zikredilmiştir: "Esir öldürülür mü yoksa fidye alınarak serbest mi bırakılır diye kendisine sordum. Ya öldürülür veya fidye karşılığı serbest bırakılır dedi."

İmam Şafii; (fidye karşılığı serbest bırakılması

mesalesinde) malın çok olmasını, İmam Muhammed ise, müslümanların eğer mala ihtiyaçları varsa esirin fidye karşılığı serbest bırakılacağını söylediler. İmam Ebu Hanefi ise kendi görüşüne delil olarak Hz. Ebu Bekir'in şu sözünü delil göstermiştir. "Esiri, karşılığında altından bir köle bile olsa fidye karşılığı serbest bırakmayınız." Aynı zamanda müşrik bir kişiyi tekrar müslümanlarla savaşması için serbest bırakmak ma'siyet (günah) sayılır. Mal karşılığı günah işlemek kesinlikle caiz olmayan bir şeydir. Çünkü bunu yapmakta farzı terk vardır. Halbuki müşriklerle çarpışmak (öldürmek) farzdır. Vaciptir. Eğer müşrikler bize namazı terk etmemiz için mal verseler ve de bizim mala ihtiyacımız olsa dahi namazı terk etmemiz caiz olmaz ve nasıl ki müşriklere silah desteği yapmak caiz değilse esiri serbest bırakarak, adam (savaşçı) desteği yapmakta böylece caiz değildir.

Esirlerin karşılıksız ya da fidye karşılığı .serbest bırakılmasının cevaziyetine Cenab-ı Hakkın şu sözleri delil teşkil eder: "Ya karşılıksız ya da fidye karşılığı serbest bırakın" (Muhammed/4) Bu ayet esirlerin bir mal karşılığı veya karşılıksız serbest bırakılmasının cevaziyetine ait bir nassdır. Hanefilere gelince; Hanefiler yukarıda zikredilen ayetin şu ayetle nesh edildiği görüşündeler. "Mukaddes olan haram aylar çıkınca, müşrikleri nerede bulursanız öldürün". (Tevbe/5) Çünkü bu ayet önceki ayetten daha sonra İnmiştir. Çünkü Tevbe suresi Muhammed suresinden sonra nazil oldu. Fakat nesh etmesine delil teşkil etmez. Rasulullah (s.a.v.)'ın, esirleri karşılıksız ya da fidye karşılığı serbest bırakması veya esirleri değiştirmesi, onları köle edinmesi ya da Öldürmesi de buna delalet eder.

Esirlerin, karşılıksız serbest bırakılması hususunda ise sahih-i Müslim'de Enes (r.a.)'den

şu hadis rivayet olunmuştur. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ve ashabı sabah namazını kırlarken, Mekke ehlinden 80 kişi Rasulullah (s.a.v.) ve ashabını öldürmek için, Ten'im dağından saldırıya geçtiler. Rasulullah (s.a.v.) ve ashabı onları esir aldılar daha sonra da Allah'ın Resûlü onları serbest bıraktı. Bundan dolayı şu ayet nazil oldu: "Mekke'nin göbeğinde onların ellerini sizden, sizin ellerinizi de onlardan çektiren Allah'tır." (Fetih suresi, 24) Cübeyr bin Mut'im, Peygamber efendimizin (s.a.v.) Bedir esirleri hakkında şöyle dediğini rivayet etmiştir "Eğer Mut'im bin Adiy sağ olsaydı ve bu kokuşmuş insanlar hakkında benimle konuşsaydı onları kendisine terk ederdim" Buhari rivayet etmiştir. Sahih-i Buhari ve Müslim'de, Peygamberimizden (s.a.v.) şöyle bir rivayet vardır. "Peygamber (s.a.v.) Yemame ehlinin seyyidi (reisi) olar. Beni

Hanifeden Sumame bin Esal'i herhangi bir karşılık almadan, esir alındıktan sonra serbest bırakmıştır. (Neyl-ül Evtar (c.8/.s.140.) Fidyeye karşılığı esirlerin salıverilmesinin caiz olduğunun delili ise İbni Abbas (r.a.)'dan rivayet edilen hadis-i şeriftir. "Peygamberimiz Bedir gününde esir olarak alınan müşrikleri 400 dirhem karşılığında salıverdi." Bu hadisi şerifi Ebu Davud -hadisin sıhhati hakkında hiç bir görüş zikretmeden- El Münziri ve El-Hafız, El-Talhis isimli kitapta rivayet ettiler. Senedindeki sikadırlar.(Neyl-ül Evtar c.8/s.146.)

Esirlerin Esirlerle Değiştirilmesi:

Bu konu hakkında Sahihi Müslim'de Peygamberimizin (s.a.v.) Beni Akil'i - Peygamberimizin El-Adba isimli devesinin eski sahibi- müslümanlardan iki kişinin serbest bırakılması karşılığında salıverdi. (Neyl-ül Evtar

c.8/s 146 EI-Muğni c. 10/s.401)
Ebu Hanife'den ise bu konuda iki görüş rivayet edilmiştir, bunlardan en zahir olanı caiz olmaması yönündedir.

İmam Muhammed ve İmam Yusuf ise, esir değiştirilmesinin caiz olacağı görüşündeler. (El-Mebsut c.10/s.129.)

Peygamberimiz (s.a.v.) Beni Kureyza'nın esir edilen erkeklerini -sayıları 600 ile 700 arasında idi- öldürdü. Bedir gününde ise esir alınanlardan olan EI-Nadr bin El-haris ve Ukbe bin Mutit-i öldürdü. (EI-Muğni c.10/s.401) Bu rivayetler ise esirleri öldürmenin cevaziyetini gösterir.

Esirler Hakkında Tercih Edilen Görüş:

Şüphesiz esirler hakkında tercih edilen görüş alimlerin çoğunluğunun görüşüdür -ki onlara göre- imam esirler hususunda müslümanların maslahatları gereği öldürmek, köle edinmek,

müslüman karşılığında veya herhangi bir mal karşılığında salıvermek veya hiçbir karşılık almadan salıvermek gibi seçeneklerden birini tercih etme hakkına sahiptir. Bu mesele hakkında bir çok delil bulunmaktadır. Ki İmam esirler hakkında müslümanların maslahatlarına en uygununu tercih eder görüşünü destekler mahiyettedir. El-Muğni El-Şerhi Kebir kitabında şöyle denilmekte:

"Eğer esirler arasında güçlü kuvvetli, savaş esnasında müslümanlara fazlasıyla zarar verebilecek birisi varsa öldürülmesi, zayıf olup, güçlü kuvvetli olmayıp mal varlığı çok olan birisi varsa mal karşılığında salıverilmesi, müslümanlar hakkında düşüncesi iyi olup karşılıksız serbest bırakıldığından müslüman olması, müslüman esirleri kurtarma işinde yardımcı olması veya müslümanları müdafaa (müslüman esirleri müdafaa) etmesi ümit edilirse bu kimsenin

karşılıksız serbest bırakılması, kötülük yapmayacağından emin olunan, hizmetinden faydalanılabilen kimselerin yani kadın ve çocukların köle edilmesi maslahata en uygun olanıdır. Bütün bunlar, müslümanların maslahatını en iyi bilen birisi olarak imama havale edilmiş ve kendisine terk edilmiştir. İmama terk edilen bu yetki müslümanların maslahatını tercih yetkisidir ve nefsi bir tercih değil bilakis ittihada ve maslahata dayalı tercih söz konusudur. Zira müslümanların maslahatına en uygun tercihi anladığı (gördüğü) anda başkasına meyletmesi (ondan başkasını tercih etmesi) caiz değildir. Çünkü imanım, onlar hakkındaki tasarrufu, sadece maslahata daha uygun olanı seçme noktasında araştırma ve inceleme tasarrufudur. Yetimin malını, yetim için tasarruf hakkına sahip olan velinin, bu tasarrufta yetim için herhangi bir nasib görülürse onu terk etmesi caiz olmadığı gibi imamında böyle bir

maslahatı caiz olmaz. Eğer maslahatın hangi tercihte olduğunda şüpheyeye düşer kesin bir karara yaramazsa öldürmesi evladır. İmam Mücahid ve İmam Malik, eğer esir hakkında iki seçenek var ve bunlardan bir tanesi Öldürmekse, efdal olan öldürmeyi tercih etmektir dediler.

İmam İshak ise, bir çok kimseye faydası dokunacağı ümidinin olması dışında bana göre en güzel olanı öldürmek (en ağır olanını) seçmektir dedi.

Afganlı Komünist Esirlerin Hükmü

Mücahitler, Afganlı komünistlerin çoğunu esir ettiklerinde öldürüleceklerini anladıklarından dolayı şehadet getirmelerine rağmen öldürüyorlar. Bazı kimseler kelime-i şehadeti söyleyenin hayatını garantiye alır (kanının akıtılmasına engel olur) zannıyla buna itirazda

bulundular ve bu kimseler Usame hadisinde Peygamberimizin, kendisine "la ilahe illallah dedikten sonra nasıl öldürdün? sözünü öne sürdüler. Ama gerçek bu ki durum Afganistan'da değişiklik arz ediyor. Çünkü mücahitler genellikle adetleri olduğu üzere esir aldıklarında bağlı bulundukları hizbin mahkemesine getiriyorlar ve iyiden iyiye esirler hakkında tahkikat yapıyorlar. Zira onlar birbirlerini iyi tanıyorlar. Daha sonra esirin komünist olduğuna iyice kanaat getirirler ve çevresindekiler (köyünün halkı) da buna şahitlik ederse ister şehadet getirsin ister namaz kılsın ve de İslâm'ın diğer şiarlarını (emir ve yasaklarını) yerine getirsin, mücahitler onu öldürüyorlar.

Evet, bir kafir esir, müslüman olursa onun hakkındı şer'i hüküm öldürülmesinin caiz olmamasıdır. Bu durumda kanı masumdur, hemen köle kısmına dahil olur ve çocuklara yapılan muamele kendisine yapılır. Yani

öldürölmez. Bu durum, la ilahe illallah İslâmla küfür arasını ayıran alameti farika olduğu zamandır.

Ama durum Afganistan'da tamamen farklıdır. Çünkü Afganistan komünist partisinin başkanlarından olan ve İslâm'ı Afganistan'dan tamamen silip atmaya çalışan Babrak Karmal ve Necibullah da biz müslümanız diyorlar ve namaz kılıyorlar ve bunu da açıkça televizyonda görüntölüyorlar.

Böyleleri müslüman oldukları iddialarına bakılmaksızın öldürölürler. Bunun doğru bir hüküm olduğunu delillerle ispatlamaya çalışacağız.

1-Peygamberimiz (s.a.v.) Mekke'nin feth edildiğı gün bir topluluk hakkında "onları Kabenin örtüsüne sarılırken bile bulsanız öldürünüz" buyurdu. El-.Mukis bin Dababe, İbni Hatal ve Peygamberimizi kötüler mahiyetle şarkı söyleyen iki carie de bunlar arasında idi. Halbuki harp

ehlinin kadınları çocuklar gibi normalde öldüremezler.Sahih rivayetlerde geldiği üzere İbni Hatal, Kabenin örtüsüne sarılı iken öldürüldü. 2-İmam Müslim'in rivayetine göre "İmran İbni Husayn'ın şöyle dediği rivayet edildi: Sakif kabilesi Beni Akil kabilesinin halifi idiler, Sakif kabilesi, Peygamberimizin ashabından iki kişiyi esir aldılar. Peygamberimizin ashabı da Beni Akil kabilesinden bir adamı ve onunla beraber El-Ğabda isimli bir kadını esir aldılar. Adam, Peygamberimize (s.a.v.) bağlı bir şekilde gelerek Ya Muhammed! diye seslendi. Peygamberimiz (s.a.v,) ne var (meselen ne) dedi. Adamda, beni ve ilk hac yapan birisini yani Ğabda'yı niçin esir aldın dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) seni halifeleriniz olan Sakif kabilesinin işlediği suça karşılık esir aldım dedi ve oradan ayrıldı. Adam tekrar Rasulullah (s.a.v.)'e seslendi ve dedi ki - Ya Muhammed, Ya Muhammed! Peygamberimiz bu seslerin üzerine tekrar (ne var) meselen nedir

dedi. Adamda, muhakkak ben müslüman oldum dedi. Rasulullah (s.a.v.) ise şöyle dedi: O kadını öldüreyim seni serbest bırakayım (sen serbest kalasın) tamamıyla kurtulasın bunu istiyorsun ha! Bu hadisi İmam Müslim ve İmam Ahmed rivayet etmişlerdir.

Şevkani bu hadisi hakkında şöyle dedi: Bu hadisten anlaşıldığı üzere imamın, müslüman olduğunu ilan eden kimsenin müslümanlığının eğer bir zaruret sebebiyle olduğunu içtenlikle arzulamadığını anlarsa kabul etmeme yetkisi vardır. Özellikle bu kimsenin müslümanlığını kabul etmemesinde müslümanların maslahatları varsa.(Neyl'ül Evtar c.8/s.147.)

3-Komünist Afganlı sonuçta ya zındıktır ve yahut mürted. Murtedin hükmü ise tevbeyle çağrılmaksızın öldürülmektedir. Bu görüş cumhur ulemanın görüşü olup, İmam Malik, İmam Şafii, İmam Ahmed, İmam Leys ve diğer ulemanın görüşü de bu doğrultudadır.

İbni Ömer (r.a.) dan rivayet olunduğu üzere, zındık gibi bir çok defa mürted olmuş olan kimsenin tevbesi şu ayet-i kerime gereğince kabul edilmez.

"İman edip sonra inkar eden sonra iman edip tekrar inkar eden sonra da inkarlarında ileri gidenleri Allah ne bağışlayacak ne de doğru yola eriştirecektir." (Nisa, 137)

"Şüphesiz ki, iman ettikten sonra inkar eden sonra da inkarda ileri gidenlerin tevbeleri asla kabul edilmeyecektir." (Al-i İmran/90)
Hanefi mezhebine ait El-Diraye isimli kitapta zındık hakkında iki rivayet bulunmaktadır. Birincisi, İmam Malik ve İmam Ahmed'in görüşleri gibi "kabul olunmaz" görüşüdür. İkincisi ise İmam Şafiinin görüşü gibi "kabul olunur" görüşüdür.

4- İmtidadı kuvvetli olup kendisini İslâm ve müslümanlara karşı savaşa adanmış mürted ise tevbeye davet edilmeden öldürülür. İbni Rüşd, bu

hususta şöyle demiştir; "Eğer mürted, müslümanlarla savaşa ve yakalansa tevbeye çağrılmadan müslümanlar-la harb ettiği için öldürülür. İster bu savaşı darül İslâm da olsun isterse darül harbe ulaştıktan sonra olsun müslüman olmadığı sürece öldürülür. Ancak müslüman olursa durum değişiktir. Müslüman olması ondan, savaştığı nedeniyle gerekli olan haddi düşürür. Fakat bu kimsenin hükmü irtidat halinde cinayet işleyen kimsenin hükmünün aynıdır. Eğer darül İslâm'da riddet halinde cinayet işleyip sonra müslüman olmuşsa yani kısas olarak öldürülür." (Bidayet ül Müctehid c2/s. 334)

İbni Kayyum ise bu konuda şunları söylüyor: "Mürtedin öldürülmesi, şiddetinin (büyük boyutlara ulaştığı) asrı tehlikeli olduğu durumlarda caizdir. Zira, Abdullah bin Sa'd bin Ebi Serah müslüman olmuştu ve hicret etmişti. Hatta Peygamberimizin vahiy katiplerindendi.

Sonra irtidat etti ve Mekke'ye kaçıp gitti. Mekke feth edildiği gün Hz. Osman Bin Affan onu Peygamberimize biat etmesi İçin yakalayıp getirdi. Peygamberimiz, bir müddet onunla biat etmeği geciktirdi. Daha sonra biat etti ve dedi ki: Ben onun biatim kabul etmekten bir müddet imtina ettim ki biriniz kalkıpta onun boynunu vursun. Sahabeden birisi, bana bunu ima ile bildirseydin ya Rasulullah (s.a.v.), değince Peygamberimiz: "Hiç bir Peygambere gözle işaret etmek yaraşmaz" dedi. Bu hadisi Ebu Davud ve El-Nesai rivayet etti. EI-Hakim bu hadise sahihtir demiş ve el-Zehebi de buna muvafık olmuştur.

5- Allah'a veya Rasulullah (s.a.v.)'a ya da İslam dinine kim açıktan söverse (hakaret ederse) ister müslüman olsun isterse zımmi olsun tevbeyle davet edilmeksizin öldürülür. Bu nedenle Âmâ isimli birisi kendisinden çocuğu olan cariyesini Peygambere sövdüğünden dolayı öldürdüğünde. Peygamberimiz kadının kanını mubah saydı,

öldürene kısas uygulamadı." Bu hadisi El-Nesai, kuvvetli bir senetle, Ebu Davud ise sika kimselerden rivayet etti. Bu konuda fazla bilgi isteyen, İbni Teymiyenin El-Sakim El-Meslül ala satım El-Rasul isimli kitabına müracaat edebilir. Bu konu üzerine (Allah onlardan razı olsun) hulefai raşidinin üzerinde icmasının bulunduğu ve hakkında 40 dan fazla hadisin bulunduğu bir konudur. (Zad-ül Mead c.3/s.440) İşte hu Afganlı komünistte memleketinde Allah'ın Resulüne (s.a.v.) sövmekle (hakaret etmekle) ve düşmanlık etmekle meşhur olmuş ve sonuna kadarda devamlı müslümanlarla harbede gelmiş birisidir.

6- Bunların aslen müslüman olduklarını ve de zorla harbe götürüldüklerini ve müslümanları öldürdüklerini farz ettiğimiz zaman bile kısas olarak Öldürülürler. Hz. Ömer (r.a.) "San'a ahalisi, eğer bir kişinin

öldürülmesine iştirak etseler, bütün San'a ahalisini bu nedenle öldürürüm" demiştir. 7- İmama karşı ayaklanan müslüman muharıpler veya yol kesip müslümanlara korku veren bağiler Ayeti kerimede geldiği üzere had cezası uygulanır ve öldürülürler. Cenab-ı Hak bu hususta şöyle buyuruyor:

"Allah ve Resulüne karşı savaşan ve yeryüzünde fesad çıkarmaya çalışanların cezası ancak öldürülmeleri veya asılmaları yahut ayak ve ellerinin çaprazlama kesilmesi ya da yeryüzünde başka bir yere sürgün edilmeleridir. Bu, dünyada onlar için bir zillettir. Ahirette ise onlar için büyük bir azab vardır. Ancak kendilerini yakalamadan evvel tevbe edenler olursa bilin ki Allah Gafurdur Rahimdir {Çok bağışlayan ve çok rahmet edendir.}" (Maide 33-34)
(Müslümanların imamına karşı çıkıp) harbeden kimselerin cezası ya Öldürülmek ya çarmıha gerilmek veya sağ el ve sol ayağının kesilmesi ya

da sürgün edilmesidir. Bu kimselerin tevbesi esir olduktan ve boyun eğdikten sonra kabul edilmeyip ancak kendisine had tatbik edilmezden önce tevbe ederse o zaman kabul edilir. Fethul Kadir isimli kitapta bağiler hakkında şöyle denilmiştir. "Eğer bunlar toplu haldeler ise imam yaralılarına saldırıp öldürür ve taraftarlarının da arkasını bırakmaz takip eder. Esirlerini ise dilerse öldürür, dilerse hapis eder." İmam bunlar hakkında güçlerim kırmak birliklerini dağıtmak hususunda duruma göre öldürmek veya hapsetmek şeklinde en iyi olanı içtihadına göre tercih eder. Bu husus müslüman esirler hakkında böyle olursa, esir bir komünist Afganlı hakkında ne olur...? Buna göre dört mezhebin imamları, yol kesip adam öldüren müslüman bağilerin ölümlerinin yakınları affetseler bile öldürüleceğinde ittifak etmişlerdir (El-İfsah c.2/s.265) Bütün bunlara binaen Afganlı bir komünist

şehadet .getirse dahi öldürülmesi caizdir.

Allah'ı İnkâr Eden ve Puta Tapan Mülhid Esirlerin Durumu:

Alimlerin görüşleri, puta tapan esirlerin köle edilmelerinin cevaziyetinde ihtilaf etmişlerdir. İhtilaf sebebi ise bunlardan cizyenin kabul edilip edilmemesi esasına dayanıyor.

1- Şafililer ve Habbeliler, bunların köle olmayacakları çünkü cizyenin sadece ehli kitap ve mecusilerden kabul edilip puta tapanlardan kabul edilmediği görüşündedirler.

2- Hanefiler ise, Arapların dışındaki puta tapanların köle edilmesini caiz görüyorlar çünkü hanefiler puta tapıcılardan cizyeyi kabul ediyorlar. Arap putperestlerin ise köleleştirilmemesinden yanalar. Çünkü kendi dillerinde en veciz bir şekilde nazil olan Kur'an-ı Kerime kulak vermeyip burunları doğrultusunda yürüyorlar. Bu yüzden

hanefiler onların öldürölmelerinden yanalar. Bu nedenle, Şafilere göre İmam puta tapıcı esirler hakkında onu öldürmek, mal karşılığı veya karşılıksız salıvermek hususunda muhayyerdirler Hanefilere göre ise imam, onu öldürmek veya köle edinmekte muhayyerdir.(El-Muğni c.10/s.400) Arapların köle edilmesi meselesine gelince; Bu husus delille sabit olup caizdir. Çünkü Ebu Dırar'ın oğlu olan El-Haris'in kızı Cüveyriyye Beni Mustalak kabilesinden alınan esirlerdendi ve esirler köle olarak taksim edildiğinde Sabit bin Kays'a İsabet etti. Peygamber efendimiz, onun efendisi tarafından serbest bırakılması için kendisiyle anlaşıp yazıştıkları para miktarını ödedi ve onunla evlendi. Bunun üzerine insanlar, Beni Mustalak kabilesinin esirleri hakkında; bunlar Peygamberimizin hanımı tarafından akrabalarıdır. Elinizde olanları serbest bırakın şeklinde konuştular. Hz. Aişe, Peygamberimizin bu kadını nikahlaması

üzerine Beni Mustalak kabilesinin yakınlarından
100 kişiyi serbest bıraktı.
Bu hadisi imam Ahmed rivayet etti ve bir rivayete
göre ise Muhammed bin El-Hakem, bu hadisi
delil getirerek şöyle dedi: Ben Hz. Ömer'in "arap
köle edilmez" sözüyle amel etmiyorum. Zira.
Peygamberimiz, Hz Ebû Bekir ve Hz. Ali, bir değil
birkaç hadiste geldiği üzere Beni Naciye kabilesi
esir edildiğinde araplardan köle edinmişlerdir.
(Neylül evtar c.8/s.150)
Hz. Aişe'nin Beni Temim kabilesinden bir kadın
kölesi vardı. Peygamberimiz ona serbest bırak
dedi".(Muttefekun aleyh)
Yine Peygamber efendimiz, Hevazin kabilesinden
gelen delegelere, "ya fidyeyi ya da esirliği,
ikisinden birisini tercih edin buyurdu" Bu hadisi
İmam Ahmed ve İmam Buhari rivayet etmişlerdir.
Yine aynı şekilde sahabe Şam diyarını -oranın
ahalisi de araptı- ve bir çok arap ülkesini feth
ettiler. Köle edinme hususunda ne araplarla

acemlerin ne de arapla ehli kitabın arasında fark gözettiler. Hepsini bir tuttular. Hepsine aynı muameleyi yaptılar ve hiç bir kimsenin bunun aksine rivayet edilmedi. (Ney-ül Evtar c.8/s.153)

Esirler Hakkında Dikkat Edilmesi Gerekenler:

1-Esirler üzerinde tasarruf hakkı emire aittir. Esir edenin esir üzerinde herhangi bir tasarrufu caiz değildir. Afganistan cihadında emir ise hiziplerin emirleridir.

Bir kimsenin, esir aldığı kimseyi kendisiyle gelmemesi veya yürüyemeyecek kadar yaralı olmasının dışında öldürmesi caiz değildir.

2-Harpte yaralanan kafirlerin öldürülmeleri ve yok edilmeleri caizdir.

3- Esir edilen çocuklar da üç kısımda değerlendirilir.

a- Çocuk, anne ve babasından ayrı tek başına esir

edilirse ile müslüman kabul edilir. Çünkü çocuğun herhangi birdin-olması anne veya babasına ya da bir başkasına tabi olmasıyla belli olur. Çocuk anne ve babasından ayrı olduğu ve anne ve babasının ülkesinden çıkarılıp darül İslama getirildiği için anne ve babasına değil onu esir eden müslümanın dinine tabi olur.

b- Eğer anne ve babasından birisiyle esir edilirse yine müslüman kabul edilir. El-Evza'i de bu görüşte fetva vermiştir. Ebu Hattab ise babasına tabi olur dedi. El-Kadi, bunun hakkında iki rivayet olduğu, birincisinin ki -en meşhur rivayette budur- müslüman olarak kabul edileceği, ikincisinin ise babasına tabi olacağıdır demiştir.

Ebu Hanife ve İmam Şafii, bu çocuk kafir olmakta babasına tabi olur. Müslüman olduğuna hükmedilemez. Çünkü çocuk anne ve babasından birisiyle beraber olması tamamen münferid (ayrı) esir edilmiş sayılmaz. Hüküm her ikisiyle beraber

esir edilmiş gibidir.

İmam Malik ise şöyle demiştir: "Eğer çocuk, babasıyla beraber esir edilmişse nesepte babasına tabi olduğu gibi dinde de babasına tabi olur. Annesi ile beraber esir edilmişse nesepte annesine tabi olamayacağı gibi dinde de tabi olamayacağından müslüman sayılır. (El-Şerh El Kebir El-Muğni c.10/s.411)

4- Komünist bir kadın esir edildiğinde mürted hükmünde olduğundan öldürülür. Zira sahih bir hadiste "Kim ki dinini değiştirirse öldürünüz" buyurulmaktadır. Aynı şekilde Müslümanlara karşı bedeniyle ve düşüncesiyle harbe katıldığı ve kâfirleri müslümanların aleyhinde yönlendirdiğinden (kışkırttığından) dolayı öldürülür.

5- Esirin kulakları kesilerek, gözü çıkarılarak cesedine İşkence yapılmak suretiyle değiştirilmesi caiz değildir. Çünkü Rasulullah (s.a.v.) efendimiz bu şekilde muamele etmekten -müsleden- men

etmiştir. Aynı şekilde başının ve ayaklarının kesilmesi de caiz değildir.

CASUSUN HÜKMÜ

Casusun hükmü, dini ve durumuna göre değişir. Zımmi olmayan kâfir casus ve gayri müslüman casus. Casus, insanların sırlarını, gizli yönlerini öğrenerek onları taşıyandır. Burada casustan kastımız, müslümanların sırlarını düşmanlarına taşıyan kimselerdir. Kâfir olan casus, fakihlerin büyük çoğunluğuna göre öldürülür. Delili ise İyas b. Seleme b. El Ekma'nın babasından rivayet etmiş olduğu hadistir. "Allah Rasulü (s.a.v,) seferde iken müşriklerden bir casus geldi. Ashabı kiramla oturup konuştu. Akabinden bir şey çalarak oradan uzaklaştı. Allah Rasulü (onu bulup ölçtürünüz) buyurdular. Bende onu öldürdüm. Allah Rasulüde onun çaldığı

eşyayı (geri almadı) ona bıraktı." Müslim'in rivayetinde ise Allah Rasulü: "- Adamı kim öldürdü? diye sorduğunda,, "İbnu Ekva" dediler. O da, eşyaları onundur. (İbnül Ekva'ın) buyurdular."(Feth El Bari c6/s.168l) İmam Nevevi, kâfir, savaşçı casusun öldürüleceğini bunda ittifakın olduğunu söylemiştir.

Sözleşmeli zımmi ise, Malik ve Evzai'ye göre ahdi bozular. İmam Şafii ye göre bunun aksi olup eğer zımmi ile sözleşme yapılırken (casusluk yapmaması) şartı koşulursa (bütün buna rağmen zımmi casusluk yaparsa) kesinlikle sözleşme bozular.

Zımmiye gelince:
Eğer müslümanlar aleyhinde tecessüsde bulunmuşsa, fakihler, yaptığı tecessüsün ahdini bozar mahiyette olup olmadığı veya öldürülmesi yahut da köle olarak kullanılması hususunda ihtilaf etmişlerdir.

Hanefiler:

Zimmet veya Eman sözleşmesinde zikredilmediği müddetçe onun bu fiilin ahdi bozmayacağını söylemişlerdir.

Muhammed b. Hasan, Zımmi'nin tecessüs etmesi halinde hapsedilerek ceza verilmesi gerektiğini, onun bu hareketinin ahdini bozmayacağını söylemiştir. Kendisine eman verilen birisinin bunu yapması halinde ona ceza verilmesi gerekir. Eğer müslümanlardan eman dilerse casusluk yapmadığı sürece müslümanlar ona eman verirler. Eğer ahdi bozarak tecessüsde bulunursa öldürülmesinde bir beis yoktur. Halife, başkalarının da ders alması için asılarak öldürülmesini uygun görürse, öldürülmesinde veyahutta diğer esirler gibi köle olarak alınmasında bir beis yoktur. Burada daha uygun olanı ise başkalarının da İbret alması için halifenin onu öldürmesidir. Bu işi yapan eğer kadınsa mekruh olmakla birlikte

o da öldürülebilir. Savaşmayan yaşlı da kadınlarla aynı hükümdedir. Çocuk ise ne öldürülür ne de köle olarak alınır. Zahiren müslüman casus hakkında; Hanefiler, Şafiiler ve Habbeliler, öldürülmeyipte te'dip edilmesi (tazir cezası) gerektiğini, İmam Malik, İbnül Kasım ve Malikilerden Esheb ise, bu konuda halifenin icihad etmesi gerektiğini söylediler. Malikilerden Abdullah b. el-Macşun; -Eğer adeti üzere bunu yapıyorsa casus olduğundan ötürü öldürülmesi gerektiğini söyler. İmam Malik ise; (tecessüsü adet haline getirmiş bu tip insanların) hem müslümanlara sığınıp hem de yeryüzünde fesada sebep olduğu için aynı görüşü paylaşmaktadır. (Kurtubi tefsiri C.18/S.52).

Evzai, halifenin ona şiddetli ceza vererek kovması gerektiğini söyler. Siyer-i Kebir de beyan edildiğine göre: Muhammed İbn ül-Hasan, "Eğer müslümanlar,

müşrikler için kendi aleyhlerinde ajanlık yapan, kendi sırlarını bildiren aynı zamanda müslüman olduğunu da iddia eden birini bulurlar, kendisinde (oda)bunu itiraf ederse öldürülmez. Ama halife ona ceza verir." demiştir. Bu konuda asıl olarak itibar edilense, Mekkeli kâfirlere, Allah Rasulünün kendileri ile savaşmak istediğini yazılı olarak bildiren Hatib b. Ebi Beltea el-Bedri hadisesidir. Allah Rasulü, "bu yaptığın ne ey Hatib" dediğinde, - Hükümde acele etme, ben aslen Kureyşli olmayıp Kureyşle alakası olan birisiyim. Muhacirlerden seninle beraber olanların kendilerini koruyup muhafaza eden akrabaları, yakınları var. Benimse Mekke'de olmasını arzuladığım halde akrabam yok. Allah'a yemin olsun ki yapmış olduğum bu İş ne dininde şüphe olarak ne de İslâmdan sonra küfre rıza olarak yaptım." dediğinde Allah Rasulü; -"Şüphesiz o doğru söyledi" buyurdular.

Hz. Ömer;
-"Ey Allah'ın Rasulü bırak beni su münafığın boynunu vurayım demiş. Rasulullah (s.a.v.) ise;
" O Bedirde bulunmuş birisi, sen nereden biliyorsun ki ey Ömer, belki de Allah Teala Bedir ehline istediğinizi yapın sizleri affettim şeklinde bildirdi" dediğinde;
"Ey iman edenler, benimde düşmanım sizinde düşmanınız olanları dostlar edinmeyiniz. Siz onlara karşı sevgi gösteriyorsunuz. Oysa onlar, haktan size gelene küfretmişlerdir." (Mumtehine-1) ayeti kerimesi nazil oldu
"Hatib olayında olduğu gibi haram olduğunu bildiği halde haram bir şey yapıp onu da muhtemel olan bir te'vil getirerek, ondan dolayı yaptığını ileri sürerse öldürülmez. Kim haram olan bir şeyi yapar sonra da muhtemel bir te'vil getirirse öldürülmez." demiştir. Kim ki kâfirler lehine tecessüsde bulunur, sonra da te'vil ve bu mevzudaki hükmü bilmediğini öne

sürerse

Cumhur-u

"Ey iman edenler, düşmanınızı ve düşmanınızı dost edinmeyiniz." ayetini delil göstermişlerdir. Allahu Teala, Hatib bin Ebi Beltea'yı mü'min olarak isimlendirmiştir. Mü'minin öldürülüp kanının dökülmesi ise caiz değildir. İbni Kayyum, İmam Malik'in görüşüne meyletmiştir. Biz de ayini görüşün doğru olduğu kanısındayız. İbni Kayyum, Zad-ül Mead C.3/S.14 de Allah Rasulünün bir casus öldürdüğünün sabit olduğunu zikretmiştir. Hz. Ömer (r.a.) Hatib'in öldürülmesi için Allah Rasulünden İzin istediğinde, Allah Rasulü; -" Ey Ömer, belki de Allahu Teala, Bedir ehline: İstedığınızı yapın şüphesiz ben sizleri bağışladım, demediğini nereden biliyorsun" dedi. Aynı hadisi şerifte katline cevaz veren İmam

Malik ve İmam Ahmed'i bazı arkadaşları da delil getirerek Hatıb'ın öldürülmesine engel olan bir sebep olduğunu, Bedir ashabının ondan daha özel bir sebeplen ötürü özürlenmediğini söylemişlerdir. Eğer özürü sebebi genel ise, özel olanı tesirsiz olur. Bu daha güçlü bir görüştür. Doğrusunu Allah bilir, Allah'ım, seni bütün noksan sıfatlardan tenzih ederim sana hamd eder, senden başka ilah olmadığına şahadet eder sana tövbe eder ve senden mağfiret dilerim.

ĞULÛL (GANİMET MALINDAN ÇALMAK)

Ğulûl: Taksim yapılmadan önce ganimet malından çalmaktır. İbni Kuteybe, böyle isimlendirilmesinin çalan şahsın çalmış, olduğu şeyi kendi malları arasında gizlediğinden olduğunu söyler. Ganimet Malından Çalmanın Hükümü

İmam Nevevi, ganimet malından çalmanın büyük günahlardan olduğuna, azında çoğununda haram olduğuna dair icmayı nakl etmiştir. İbni Münzir, ganimet malından çalanın taksimden önce aldığı şeyi geri getirmesinin gerekliliği üzerine icma edildiğini söylüyor. Nevevi, Evzai, Leys ve İmam Malik İse 1/5 ini halifeye vermesini geri kalanı ise tasadduk etmesini söylerler. İmam Şafii, eğer kendi malı ise, tasaddukta bulunmasının gerekli olmadığını, eğer kendi malı değilse, kendisinden başkasının malıyla tasaddukta bulunamayacağını söyler. Sonra Şafii, yitik mallar gibi İmama teslim edilmesinin gerekli olduğunu söylemiştir.

Ğululden

Sakındırma

Müslüman bir şahsı, cihat mallarında ifrata gitmesinden veya gevşek davranmasından ötürü

tehdit eden hadisler vardır Onlardan bazıları:
1-Buhari (Fethul Bari c.6/s.186) Abdullah b-
Amr.'dan şöyle rivayet etmiştir:
"Peygamberimizin (s.a.v.) raiyetinde Kerkere
denilen birisi vardı. Allah Rasulü onun
cehennemde olduğunu söyledi. Gidip ona
baktıklarında ganimet malından çalmış olduğu bir
aba buldular."
Kerkere, Mısır ile Sudan arasında kalan Nobya dan
olup onu Hevze b. Ali el-Hanifi Peygamberimizin
hizmetine hibe etmişti.
2-Sahihayn de, Zad-ı Müslim de olduğu gibi
c.1/s.205 lafzı Buhari'ye ait olup Ebu Hureyre
(r.a.)den rivayetle;
"Allah Rasulü ile Hayber günü beraber
çıktığımızda çeşitli mallar elbiseler ve ticaret
eşyalarından başka, ne altın ne de gümüş ganimet
alabildik. Beni Dabib'den Rufaa b. Zeyd denilen
birisi Allah Rasulüne {s.a.v.) ismi Mud'am olan
bir köle hediye etti. Allah Rasulü Mud'am'ı Kura

(köy) vadisine gönderdi. Mud'am, Allah Rasulünün oturması için bir yer hazırlarken (kimin attığını bilmediği) bir ok kendisini öldürdü.

Bunu duyanlardan birisi, hemen Allah Rasulüne elinde bir veya iki tane ayakkabı ba ı ile gelerek; -"Ate ten bir ayakkabı ba ı veya iki ayakkabı ba ı" dedi.

Evet, böyle hadisleri okudu unda insan deh ete kapılıyor.  ehit bir köle, ama ne var ki ganimet mallarından taksimi yapılmadan önce bir  al (sarık) aldığı için yapmış olduğunun karşılığı olarak cehenneme giriyor. Allah onu ba ı layıncaya kadar.

Da ıtımından önce alındığı için sahihinin hasında bir sarık ateş oluyorsa, dirhem dirhem, yetimler, dullar ve yaşam lokmalarını zor bulan mücahit hanımları için toplanan malları yiyenin hali nasıl acaba?

Yine cihad için toplanan mallar orada burada

Allah'ın o mallar üzerindeki hakkını gözetmeden kullananın cezası ne acaba. Bilakis kendi mallarından mücahitlere az bir şeyin dışında hiç bir şey ulaşmamış. Ve bu mallardan, kapılara yüz sürmeyi ve azarlanmayı kabul eden kimselere veriliyor. Allah Teala'dan bizlerden kötülükleri uzaklaştırmasını, mücahitlere ait olan mallar hususunda gevşek davranmaktan korumasını ve bizleri affetmesini diliyorum. "Ey Rabbimiz, eğer unuttuk hata ettiysek bizi muaheze etme" (Bakara 286) Buhari (Fethul Bari c.6/s.184> Ebu Hureyre'den rivayetle; "Hasan b. Ali (r.a.) Sadaka hurmalardan bir tanesini alıp ağzına koyduğunda Allah Rasulu ona Farsça olarak Kih-kih, sen bizlerin sadaka yemediğini bilmiyor musun? dedi." Kih: Çocuğu, yapmak istediğı şeyden sakındırmak veya men etmek için kullanılan bir kelimedir. Sonra Allah Rasulu (s.a.v.) torunu Hasan'ın (r.a.)

ağzından-sadaka hurmalarından olduğu için-
hurma tanesini çıkarttı.

Ğulöl Yapan Kıyamet Günü Şehidlere Karşı Yüz Kızartıcı İş Yapmış Olur

Buhari, Ebu Hureyre (r.a.)'den rivayet ederek
Şöyle demiştir;
"Allah Rasulu aramızda ayağa kalkarak, ganimet
malından çalmaktan bahsetti. Bu suçun
büyüklüğünü belirterek; Kıyamet günü boynu
üzerinde hamhame(Hamhame: At saman veya ot
yerken çıkardığı sestir. Kışneme değildir.) yapan
bir at olduğu halde, Ey Allah'ın Rasulu! bana
yardım et diyen birisini görüyorum, kendisine;
sana yapacağım bir şeyim yok, ben sana bunu
söylemişim, dedi.
Ganimet Malından Yemek Ğulöl Değildir
İbni Ömer (r.a.)'dan rivayet edilen merfu bir
hadiste "Biz savaşlarımızda bal, üzüm alıyorduk

ve taksim edilmeden yiyorduk" Buhari'den rivayetle. (Felhül Bari c.6/s.256) Hasan;Allah Rasulünün ashabı herhangi bir şehri veya kaleyi fethettiklerinde, un, yağ , bal vs.den yerlerdi" demiştir. (Kurtubi c.4/s.258) Bana bazı Afganlı mücahitlerin karşılığını ödemedikleri sürece ganimet mallarından yemedikleri haberi ulaşmıştır. Nengerhan bölgesi komutanlarından Saznur gibi. Dört mezhep imamları, dağıtımı yapılmadan önce ganimet mallarından yemenin caiz olduğuna ittifak etmişlerdir: "Cumhur-u ulema (Alimlerin büyük çoğunluğu) ganimet alanların, aldıkları ganimetten yiyecek maddelerinden yemelerinin, aynı şekilde aldıkları hayvan yemlerinden de dağılımından önce veya sonra, imamın izni dahilinde veya haricinde kullanmalarının caiz olduğu görüşündedirler" demiştir. Cumhur, kullanımı hemen gerekli olmasa dahi

alınmasına cevaz vermişlerdir.
Yine aynı şekilde hayvanlarına binilmesine,
elbiselerinin giyilmesine ve silahlarının
kullanılmasına ve harpten sonra geri iade
edilmesine cevaz vermişlerdir.

Ganimet Malından Yemek-İçmek İçin Emirden İzin Almak Gerekmez

lyaz (r.a.) bu konuda şöyle demiştir:
Ulema, müslümanlar darül harb te oldukları
sürece ihtiyaçları kadar harbilerin
(müslümanlarla savaşanların) yiyeceklerinden
yemelerinin caiz olduğu üzere icma ettiklerini,
Zühri'den başka, imam (halife)'den izin almanın
gerekliliğini şan koşanın olmadığını söylemiştir.
Yine Cumhur ulema, ganimet olarak alınan
yiyecek maddelerinin dar-ı İslama
götürülmemesi, terk edilmesi gerektiği ve Darül
harpte de onlardan herhangi bir şeyin

satılmasının caiz olmadığı üzere ittifak etmişlerdir. (Bezlül Mechud c.12/s.268) Hayvanlara binilmesi, elbiselerin giyinilmesi, silahların kullanılması taksim yapılmadan ve izin almadan caizdir; İhtiyaç hissedildiğinde hayvanlara binilmesi ve elbiselerin kullanılması eşyaların dağıtımı yapılmadan ve izin istenmeden caizdir. Evzai, ihtiyaç hissedildiğinde şartını koşmuştur. (Bezlül Mechud, c.12/s.286-Fethül Bari c.6/s.265) İhtiyacın gerekli olması şartı ise Ruveyfî den merfu olarak rivayet edilen hadisten çıkarılmıştır. Allah Rasulü (s.a.v.) bu hadiste şöyle buyuruyor: "Kim Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa ganimet mallarından bir hayvan alarak ona binmesin. Eğer alıp kullandı ise bile onu ganimet mallarına geri çevirsin. Elbise içinde aynı şeyi söyledi." (Ebu Davud ve Tahari hasen bir senetle rivayet etmiştir.Fethul Bari c.6/s.256) Ebu Davud, bu hadisi ihtiyaç olmama halinde

almıştır... İhtiyaç halinde ise, eşyaların kullanımında herhangi bir beis veya zorluğun olmadığını söylemiştir. Hidaye'de; Darul harpte askerlerin hayvanlarını yemlemesinde ve yiyecek cinsinden buldukları maddeleri yemelerinde, Allah Rasulünün (s.a.v.) Hayber'de aldıkları yiyeceklerde ilgili; "Onlardan yiyiniz, hayvanlarınızı yemleyiniz, ama götürmeyiniz." sözünü delil göstererek cevaz vermiştir.

Aynı şekilde ihtiyaç hissedildiğinde aldıkları odunları kullanmaları, silah cinsinden buldukları ile savaşmaları, yağlardan ihtiyaç dahilinde dağıtım yapılmadan yemelerinde herhangi bir beis görülmemiştir.

Bunlardan herhangi bir şeyi satmaları veya kendilerine mal edinmeleri caiz değildir.. Elbise dünya metaından ihtiyacın dışında taksimden önce faydalanmak ise mekruhtur. (Benzül Mechud c.12/s.267)

Yiyeceği Kendisine Ait Kılıp Diğerlerine Vermemek Caiz Değildir

Mücahitlerden bazılarının, yiyecek olarak alınan ganimetleri zorla alarak, diğerlerini ondan mahrum etmesi caiz değildir. Ebu Davud, Ebu Lübeyd'den rivayet ederek şöyle dedi.

"Abdurrahman b. Semre ile Kabil'de idik. Mücahidlerden bazıları alman ganimet mallarını yağmaladılar. Bir kişi kalktı ve şöyle dedi: (Rasulullah (s.a.v.)'in yağmalamayı yasakladığım kendisinden işittim.) Sonra bu yağmalamayı yapanlar aldıkları şeyleri geri iade ettiler. O da onlara taksim etti.".., (Bezlül Medud c,12/s269)

Dört İmama Göre Darül Harpte Yemek İçin Hayvanların Kesilmesi Caizdir

Dört İmam, Darül harpte hem yemek hem de yem

olarak kullanılması için hayvanların kesilebileceği üzerinde ittifak ettiler. Yalnız imam Şafii zaruret halini şart koştur. Hanefi'lerde ise; (Siyer el Sağir'de) "Zaruretlere kıyasen ihtiyaç hissedildiği takdirde alınması" şartı, (Siyer el Kebir de) ise istihsan olarak böyle bir şartın olmadığı konusunda Muhammed İbni Hasan'dan değişik rivayetler olmuştur. (Siyer el Sağir de zikredilen kavi) Ebu Hanife ve Sahibeyn olmak üzere üç kişinin kavlidir. Bunun içindir ki, fakire veya zengine, yemek, et, ekmek, bal, şeker, yaş veya kuru meyve, .soğan, arpa, tereyağı, veya diğer yağdan alması caiz değildir. Bilakis tacirlerin veya mücahitlerin hizmetine ücret karşılığı girmiş kimselerin almaları dahi caiz değildir. Eğer ücretinin karşılığına saymak için alacak olursa günah işlemiş olur. Fakat bu kendisinden tazmin edilmez.

Silah-At ve İlaç Kullanımında İhtiyaç Şartı Vardır

Hanefilerden İbni Hümam "Silahın kırılması veya atın ölmesi" gerekçesiyle silah, at veya ilacın kullanılmasında ihtiyaç şartının olması gerektiğini zikretmiştir. Fakat eğer kişi silahını veya atını kendine saklayıp, kullanmak maksadıyla ganimet mallarından silah veya at gibi şeyleri taksimden önce alacak otursa bu caiz olmaz. Eğer bunu yapmışsa günaha girmiş olur. Fakat bunları tazmin etmesi gerekmez. Fakihlerin dördüde Darul İslam'a ulaşıldığında yanlarında bulunan ganimet yemeklerinden arta kalanının geri verilmesi vücutbiyyeti üzerinde ihtilaf etmişlerdir; Yiyecekler çok ise geri verilmesi lazımdır. Az olursa;Malik'e göre; O geri verilmez. Bu

Ahmet'den bir rivayet ve Safirinde bir görüşüdür. Hanefiler ise; O geri verilir dediler. Bu da Ahmed'den bir rivayettir. Şafi'nin de görüşü su hadisin meyanındadır

Emirlerin Hediyyesi de Ğulüldür

Emirlerin, yöneticilerin ve işçilerin (görevlilerin) hediyyeleride gulülden sayılmaktadır. Nitekim hadisi şerifte "işçilerin hediyyele-i gulüldür" denmektedir. (Hasen Hadistir Ahmed ve Beyhaki rivayet etmiştir) Ahiretteki cezasının hükmü ise ganimetlerden gulül eden kimsenin hükmü gibidir. Bu konu hakkında Müslimin İbni Lüteybiyyeden rivayet ettiği, "sizden hiç bir kimse bundan bir şeyle kıyamet gününde gelmesin. Ki ancak ve ancak getirdiği deve ve inek İse böğürerek koyun ise meleyerek gelir" hadisi varîd olmuştur.

Zuhri söyle demiştir;

"Kitapların gulülünden sakının, kendisine kitapların gulülü nedir diye sorulduğunda; "Ehillerinden menedilmesidir." dedi.(Kurtubu Tefsiri c.4/s.262)

ŞEHİD VE HÜKMÜ

Şehid diye isimlendirmenin sebebi;

Ulema, şehit olarak isimlendirmenin sebebi hakkında ihtilaf etmiştir. Bu konuda El Ezheri şöyle demiştir "Çünkü Allah ve Rasulü, o kimsenin cennette olduğuna şahid olurlar." Nadr bin Şumeyl ise şöyle demiştir: "Yaşayan şehid. Bu böyle isimlendirilmiştir. Çünkü onlar Rableri katında diridirler." Denilmiştir ki: Çünkü rahmet melekleri (onun cennete gideceğini) görür ve ruhunu kabz ederler. Bir başka kavilde ise şöyle zikredilmiştir: Çünkü o (kıyamet gününde geçmiş) ümmetleri müşahade eden kimselerdendir. (Bu

sözleri El Ezheri zikretmiştir) İmam Nevevi ise şu sözleri rivayet eder: (El-Mecmu, c.1/s.277)
1-"Çünkü onun lehinde imanlı olduğuna ve açıkça halini sona erdirdiğine şahidlik edilir."
2-"Çünkü onun ölümüne kendi kam şahid olur. Çünkü o kıyamet günü yarısından kan aktığı halde dirilir."
3-"Çünkü onun ruhu Darusselam-ı görür, başkalarının ruhu ise kıyamet gününün dışında kesinlikle Darusselamı göremez."

Şehidin

Tarifi

El-Mecmu' -şerhulmühezzeb c.1/s.261 de şehidin tanımını şöyle yapmıştır.
Yıkanmayan ve cenaze namazı kılınmayan şehid; kafirlerle savaşırken kendisini kafirde öldürse, hata ile bir müslümanın silahı kendisine isabet etmişse olsa, kendine kendi silahı isabet etse alından düşüp ölse veya müslümanların ya da

kafirlerin binek hayvanların tarafından ezilse, müslüman mı kafirin mi altığı bilinmeyen bir ok kendisine isabet etse, savaş yerinde ölü olarak bulunan ve ölüm sebebi bilinmeyen bir kimse ister üzerinde kan izi bulunsun ister bulunmasın, ya da ister vurulduğu anda ölsün ister yaralandıktan bir müddet sonra savaş, esnasında ölsün isterse yaralandıktan sonra yesin, içsin, vasiyet etsin (yazsın) ya da bunlardan hiç birini yapmasın, bu gibi kimseler şehiddirler ve ne yıkanır ne de cenaze namazları kılınır. Bizim (şafiiler olarak) bütün bunların üzerine ittifakımız vardır. İmam Şafii de bütün bunlara dair nasslar zikretmiştir.

2- Hanefilerde ise; İbni Abidin haşiyesinde c.2/s.247. Şehidin tanımı şöyle yapılmıştır: (Şehid: Müslüman, mükellef, temiz ve zulüm olarak, bir tarafı kesilerek ya da yaralanarak mürtes olmadan ölen ve ölümünün karşılığı tazminat ödenmeyen kimselere denir).

Kasanı ise Bedai isimli esirinde şehidin yıkanmaması ile ilgili altı şart zikretmiştir, 1- Akil, 2- Baliğ, 3- Yaralanmış bir şekilde zulmen öldürülmek, 4- Öldürülmesinin karşılığında tazminat ödenmemek, 5- Hadesil ekberden temiz olmak (önceden gusül abdesti almış olmak), 6- Mürtes olmamak.

Şehadetin

Şartları

1- Savaşın Allah yolunda olması. "Kelimetullahın en yüce olması için savaşan Allah yolunda savaşmıştır." Bu hadis üzerinde ittifak olunmuştur. Bu mazbut bir nass tır. Her kim ki İslamın zafere ulaşmasını kasd eder sonra da öldürülürse şehid olur. Eğer bunu kasd etmiyorsa şehid sayılmaz.

2-Sabır:

"Eğer sen, Allah yolunda sabırlı olarak, hesaplı bir şekilde savaşa giriyorsan ve savaştan kaçmıyorsan

bu şekilde öldürölür-sen Allahu Teala borçların hariç bütün hatalarım bağışlayacaktır." Bu hadisi İmam Müslim rivayet etmiştir. Sabırlı olan: Bütün saboyla ve kalbiyle düşman üzerine yönelen kimsedir. Bununla birlikte kalbinde bir elemin, ölümü kötümsemenin ve ailesinden ayrılma hasretinin bulunması o kimsenin sabırlı olmasına zarar vermez. İbadetlere sabretmek denildiğinde, o ibadetlerin bütün şartlarına uygun olarak yapılması kastedilir. Cihada sabretmek ise onu bütün şartlarıyla eda etmektir. 3-Savaşa yönelmek, savaştan kaçmamak. 4-Ganimet mallarından çalmamak. Bir hadisi şerifte şöyle buyuruluyor "Kim ki ganimet mallarından bir şey çalarsa, çalmış olduğu şeyi kıyamet günü sırtına yüklenmiş olarak gelir." Bu hadiste zikredilen El Ğulül kelimesi; Taksim edilmeden önce ganimetlerden bir şeyler çalmak manasınadır.

Sahih-i Buhari de, Abdullah İbni Ömer'in (r.a.) şöyle dediği rivayet olunur: "Peygamber efendimizin himayecinde, Kerkere denilen bir adam vardı ve öldü. Peygamber efendimiz (s.a.v.) onun hakkında şöyle dedi-. O, şimdi cehennemdedir. Rasulullah (s.a.v.)'ın ashabı ona bakmaya gittiklerinde ganimet mallarından çalmış olduğu bir abayı buldular. (Fethul Bari c.6/s.187)

Meşhur Hayber hadisinde Peygamber efendimiz (s.a.v.) köylerin vadisinde öldürülen ve Mud'im lakabıyla isimlendirilen hizmetçisi hakkında şöyle demiştir: "Taksimde kendisine düşmeyen ganimet mallarından aldığı şemle(Şemle: bir çeşit kadifeden ihram, örtü) kendi üzerinde tutuşup yanacaktır,"

Gerdek şudur ki birinci şart diğer şartların hepsinin hükmünü ortadan kaldırır. Diğer şartlar ise birer açıklama hükmündedir. Ganimet malından çalmak ise şehadeti batıl etmez bilakis

ecrini azaltır. Bu işin azı da çoğu da haramdır. İbni Abdulber de söyle demiştir: "Kurtubi, günahların bağışlanmasını engelleyen borçlar hakkındaki şart (mümkün olduğu halde hakları eda etmezse) şeklinde zikretmiştir. Eğer bütün gayretlerine rağmen borçlarını ödeyememişse niyetinde sahih ve maksadında sadık olursa Allah'u tealanın kereminden onu cennetine dahil edinceye dek alacaklılarını dilediği gibi razı etmesi temenni olunur."

Kul hakları işte böyledir. Allah'u tealanın hakları ise onun şehit olması ile bağışlanacağı açıktır. Borçlar hakkında varid olan buna mukabil nasslar nadirattandır ve hepside mensuhtur. Ancak israf ya da fesad işler yapmak için borç alanların durumu hariç.

Aynı görüşü İbni Şihab da zikretmiştir ve bu Malikilerin görüşüdür.

Borçların Şehadete Tesiri ve Hataların Örtülmesi Şehidin borcu onun ahiretteki mertebesini

düşürmez, fakat bütün günahlarının silinmesine engel olur. İmam Nevevi Sahih-i Müslim'in şerhinde şöyle demiştir: (borçlar hariç)... Burada insanoğlunun haklarının tamamını gözetmeye bir tenbih vardır ve ancak Allahu teala kendi haklarını affedecektir."

Şehitlerin

Yıkanması

Dört mezheb imanları şehidin yıkanmaması üzerinde İttifak etmişlerdir. Bu ulemanın genel sözüdür. El-Hasan, Said İbni E!-Müseyyeb ve İbni Süreye el-Şafii'nin dışında bu hükme hiç kimse ihtilaf etmemiştir. Şehidler yıkanır diyen bu üç kişi su sözleri delil göstermişlerdir. İnsan Öldüğünde cenabet sayılır. Cenabetin yıkanması gerekir. Cumhur-u ulema ise aşağıdaki zikredilen Cabir hadisini delil göstermiştir.

"Rasulullah (s.a.v.) Uhud şehidlerinin kanlarıyla birlikte defnedilmelerini emretmişti. Ne ashab onları yıkadı. Ne de Rasulullah (s.a.v.) cenaze namazlarını kıldı." Bu hadisi, Buhari, Nesai, İbni Mace ve Tirmizi rivayet etmiştir. Hadis sahihtir. Ahmed İbni Hanbel (r.a.) Peygamber efendimizin (s.a.v.) Uhud'da ölenler hakkında şöyle dediğini zikretmiştir. "Onları yıkamayınız. Çünkü onların her bir yarası veya akan kanları kıyamet gününde misk kokusu olarak yayılacaktır ve Rasulullah (s.a.v.) onların cenaze namazlarını kılmamıştır." (Neyl-ül evtar c.4/s.28)

Neredeyse tevatür derecesine ulaşan bir sahih deliller cumhur-u ulemanın görüşü olup en tercih edilen görüştür.

Cünüp ve Hayız Olan Şehidin Hükmü

Bu konuda fakihlerin çoğu şöyle demişlerdir: "Cenabet olan kimse şehid olursa yıkanmaz. Bu görüş İmam-Şafii, İmam Malik, İmam Ahmed, İmam Ebi Yusuf İmam Muhammed ve

Hanbelilerin görüşüdür. İmam Ebu Hanife ve Şafiilerden İbni Ebi Süreye ve İbni Ebi Hureyre yıkanır demişler ve şu hadisi delil göstermişlerdir. "Hanzala İbni ebi Amir el-Rahib (r.a.) Uhud gününde cünüb olarak şehid olmuş ve onu melekler yıkamışlardı." Taberani bunu iyi bir senedle rivayet etmiştir. (Neyl-ül evtar c.4/s.29) Beyhaki bu hadisi Abdullah bin Zübeyr den muttasıl olarak iyi bir senedle rivayet etmiştir. Burada en sahih olan Cumhur'un görüşüdür. Çünkü eğer onun yıkanmasına gerek duyulsaydı Rasulullah (s.a.v.) yıkardı. Onun cesedini melekler keramet olması için yıkadılar. Eğer vacib olsaydı beşerin onu yıkamasına hiç bir engel yoktu. Haiz halinde şehid olan kadının hükmünde cenabet olarak şehid olan erkeğin hükmü gibidir. (El-Muğni c.2/s.402) İmam Nevevi ise El Mecmu'da c.1/s.263. şöyle demiştir: "Eğer birisi cenabet iken şehid olursa iki görüş vardır. Bunlardan birincisi ve en sahih olanı

bu konuda görüş belirten musanniflerin ittifakı ile yıkanmasının haram olduğu görüşüdür. Bunu bizden önceki ilim ehlinden arkadaşlarımızda söylemiştir. Çünkü şehadet hükmi pislikleri temizler. Normal ölünün yıkanması gibi şehidin yıkanması caiz değildir. İkincisi ise; İbni Süreye ve İbni Ebi Hureyre cenabet bir şehidin yıkanmasının vacib olduğu görüşündeler.

Cenabet olan hayızlı kadınlara gelince: El Kadi Ebûttayyib ve Şeyh Nasrul makdesi eserlerinde, hayız halindeyken şehid olan kadınların yıkanmayacaklarına işaret etmişlerdir. Şehitlerin yıkanmamasının illeti ise, şer'i olan en güzel ibadetin eseri sayılan üzerindeki kanın giderilmemesidir,

Sahih-i Buhari'de varid olan bir hadis-i şerifte Rasulullah (s.a.v,) şöyle buyuruyor: "Nefsim yed'i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, Allah yolunda yara alan kimseler kıyamet günü

yaralarıyla birlikte dirilecekler. Yaralan kan renginde ve kokulan İse misk kokusu olacak. Kimin yaralı olarak dirileceğini de ancak Allah bilir."

Bir kafir müslüman olduktan sonra gusül abdesti almadan şehid olursa yıkanmaz çünkü, Useyram İbni Abdil eşhel Uhud günü (Uhud savaşında) müslüman oldu, sonrada kafirler tarafından öldürüldü. Fakat yıkanmadı. El-Muğni de bu sahih hadis olarak zikredilmiştir. İbni Abidin haşiyesinde ise şöyle zikredilir. "Cenabetin yıkanması: İmam Muhammed ve imam Ebu Yusuf'un hilafına (İmam Ebu Hanife'ye göre) yıkanır. Hayız olan kadının durumu ise: Hayız veya Nifasta kesilmiş kadın imam Muhammed ve İmam Ebu Yusufun hilafına imam Ebu Hanife'ye göre yıkanır. Malikilerin görüşüne gelince: Dusuki Haşiyesinde c.2/s.426 şu sözler rivayet olunur Cünüb ve hayız olan kimseler yıkanmazlar.

Eşheb bu konuda şöyle demiştir: "Şehid cünüb de olsa yıkanmaz ve namazı kılınmaz..." Asbağ ve İbni Macşun, Sahnun'un hilafına aynı görüşü paylaşmaktadırlar.

"Rasulullah (s.a.v.) Uhud şehidlerinin kanlarıyla birlikte defnedilmelerini emretmişti. Ne ashab onları yıkadı, ne de Rasulullah (s.a.v.) cenaze namazlarını kıldı." Bu hadisi Buhari, Nesai, İbni Mace ve Tirmizi rivayet etmiştir. Enes (r.a.) den rivayet edilen bir diğer hadiste de Uhud Şehidlerinin yıkanmadan kanlarıyla defnedildiği ve namazları kılınmadığı zikr olunur. (Bu hadisi Ebu Davud Hasen veya sahih bir senetle rivayet etmiştir) (El Mecmu c. 1/.s 260 (Yine aynı hadisi imam Ahmed ve Tirmizi de rivayet etmiştir), Nil ül evtar c.4/s.42) Hanefilere gelince: Ebu Davut'un Ebi Malik el Ğifari den rivayet ettiği şu hadisi delil saymışlardır. "Rasulullah (s.a.v.) Uhud şehidlerinin onar onar cenaze namazını

kılmış ve her on kişinin arasına Hz. Hamza'yı da dahil ederek onun da yetmiş defa cenaze namazı kılmıştır." Bu hadis mürsel olup sahih-i Buhari'de zikredilen (Onların cenaze namazlarını kılmadı) hadisinin önüne geçemez.

Şehidlerin Cenaze Namazı kılınır mı?

Ulema şehidlerinin cenaze namazlarının kılınıp kılınmama-sı hususundaki şu iki görüş üzerinde ihtilaf etmiştir.:

- 1- Cumhur-u ulemanın görüşü: Şehidlerin cenaze namazları kılınmaz. Bu imam Malik, İmam Şafii, Hambelilerin tamamının ve İshak'ın görüşüdür. İmam Ahmed'de aynı görüşü rivayet etmiştir.
- 2- Şehidlerin cenaze namazı kılınır. Bu görüş Hanefilerin, ve imam Sevri'nin görüşü olup İmanı Ahmed rivayet etmiştir. Hasan el Basri ve Said ibnül Müseyyeb de aynı görüşü paylaşmaktadırlar.

Cumhur-u ulema Cabir (r.a.)den rivayet olunan şu hadisi delil göstermişlerdir, " Rasulullah (s.a.v.) Uhud günü ölenlerden her iki kişiye elbiselerine drerek, bunlardan hangisi daha çok Kur'an ezberlemiş? diye sordu. Kendisine (işte bu diyerek) işaret edildiğinde en çok Kur'an ezberleyenin defnedilmesini emretti. Hanefiler, Rasulullah (s.a.v.) ashabından olan Ebi Sellam'ın rivayet ettiği şu hadisinde delil göstermişlerdir. "Cbeyne kabilesinden olan Hayy topluluğu üzerine baskın yaptık. Müslümanlardan bir kişi onlardan bir kişi ile vuruşması için adam istedi vuruşma esnasında yanlışlıkla kendi silahı kendine isabet edince Peygamber efendiniz (s.a.v.): "Ey müslümanlar! Kardeşiniz!" diye bağırdı. Müslümanlar hemen ona doğru koştular ve onu l olarak buldular. Rasulullah (s.a.v.) ona kanlı elbiselerini sardı ve cenaze namazını kıldı sonrada defnetti. İnsanlar, Ya Rasulullah (s.a.v.) dediler, o şehit mi sayılıyor? Rasulullah (s.a.v.)

şöyle cevap verdi: "Evet o şehittir ve ben de onun şehid olduğuna şahidim" Bu hadisi Ebu Davud rivayet etmiş ve Tirmizi ile birlikte bu hadîs hakkında susmuşlardır. Fakat biz yine deriz ki bu hadis de delil olarak alınmaz ve bu hadis cumhurun görüşünün önüne geçemez. Çünkü hadisin senedinde zikredilen Sellam İbni Ebi Sellam'ın kim olduğu meçhuldür. Hanefiler Sahihi Buhari, Sahih-i Müslim ve diğerlerinin Ukbe bin Amir'den rivayet ettiği şu hadisi de delil göstermişlerdir: Peygamber efendimiz (s.a.v.) Uhud şehidlerinin cenaze namazlarını sekiz rakaat sonra kılmıştı ve onun böyle cenaze namazlarını kılması ölümlerden ve dirilerden ayrılan ve onlara veda eden kimsenin hali gibiydi. Hadis sahihtir... Tahavi bu hadis hakkında şöyle demiştir, yukarıda hadisin orijinal metninde geçen "salatuhu aleyhim" şu öz manayı ifade eder. 1-Ya önceden zikredilen cenaze namazlarını terk

etti hadisi bunu nesh eder.

2-Veya şehidlerin cenaze namazlarının kılınması Peygamber efendimizin (s.a.v.) sünnetlerinden olur.

3- Ya da şehitlerin cenaze namazlarının kılınması vaciptir diyenlerin hilafına caiz olduğu hükmünü doğurur.

Eğer definden sonra namaz kılınmışsa definden önce kılınması daha evladır. Cumhur-u ulema Tahavi'nin- "bu hadis önceki hadisleri nesh etmiştir" sözünü reddetmişler... Şehidlerin cenaze namazlarının sekiz sene sonra kılınmasına gelince bu da reddedilmiş çok uzak bir görüştür. Bu hadiste zikredilen (salat) kelimesinin manası dua manasına alınması gerekir. Kabirlere namaz kılmak ise Hanefilerin usulüne muhaliftir. Çünkü Hanefiler, ölüler kabre konulduktan sonra üç gün geçerse cenaze namazını kılmazlar. Eğer definden önce namazı kılınmışsa definden sonra kabirde cenaze

namazını kılmazlar ve Hanefiler diyorlar ki Peygamber efendimiz (s.a.v.) Uhud şehidlerinin namazlarını defnetmeden önce kılmıştır. Çünkü Hanefiler kendi metoddan gereği müşkilatları içeren haber-i vahidi kabul etmiyorlar. Fakat bu haberi niçin kabul ediyorlar? Muhammed bin Hasan ise bu konuda şöyle demiştir: (Ehli Irak ve Ehli Şam'ın görüşü gereğince eğer bir kimse savaş esnasında öldürülürse şehid olur ve yıkanmadan cenaze namazı kılınır biz bu görüşü kabul ediyoruz. Medine ehlinin görüşüne göre ise yıkanması ve cenaze namazı kılınmaz. Bu görüşü savunanlardan biriside Malik bin Enes'tir). Muhammed bin Hasan cumhur ulemanın delil kabul ettiği cabir hadisinide reddediyor. "Cabir (r.a.) o gün babasının ve dayısının cenazeleriyle meşguldü. Rasulullah (s.a.v.)in şehitlerin cenaze namazlarını kıldığını görmedi. Rivayet edildiği üzere o bahasının ve dayısının

cesetlerini Medine'ye götürdüğünde Rasulullah (s.a.v.) onları savaşırken vuruldukları yere defnedilmesini emretti, fi) Cumhur-u ulema ise onun reddiyesine söyle cevap vermiştir. Eğer Cabir (r.a.) babası ve dayısının cenazeleri ile meşgul idiyse nasıl olur da babasının ve dayısının cenaze namazlarının kılınıp kılınmadığını bilmez? Eğer Hanefiler sahih olan Cabir hadisini reddediyorlarsa Enes (r.a.)'den rivayet olunan hadisi nasıl reddedebilirler.

Hanefiler, bu konuda söyle dediler. Cabir hadisi delil kabul edilmez. Çünkü o hadis de üzerine hüküm bina edilecek cümle "görmedi" menfi bir siga ile zikredilmiştir. Uhud şehitlerinin cenaze namazlarının kılınmasıyla ilgili olan kabul ettiğimiz hadisler ise müsbet bir siga ile zikredilmiştir. Bu konudaki kaide söyledin Eğer menfi siga ile gelen hadis müsbet siga ile gelen hadise çelişki teşkil edecek olursa müsbet olanı

tercih edilir.
Cumhur-u ulema buna reddiye olarak şöyle
 demiştir Eğer şahit meseleyi bilip bilmeme
 hususunda mülereddid ise ve meseleyi menfi bir
 cümle ile söylemişse mesele hakkında bildiği de
 çok az ise kabul edilmez. Eğer şahidi meseleyi
 tamamen biliyorsa ve ona vakıf ise irtifakla kabul
 olunur. Bu da Cabirin ve diğerlerinin ilmen bildiği
 muayyen bir kıssadır.
 İshalin rivayeti ise zayıftır. Varlığıyla yokluğu
 arasında bir fark yoktur. Akabe hadisi hariç...
 Buna cevap vermiştik... (El Mecmu c.1/s.265)
 Hanefilere cevap ta şehid üzerine namaz hadisleri
 asli beraat için muvafakattir.
 Ama şehid üzerine namaz kılınmaması
 hakkındaki hadisler ise asli beraatten nabikdir.
 Usuldeki kaide itibariyle eğer asli beraat için
 muvafakat eden hadisle. Asli beraatten nakil
 (haber) veren hadise muarız olursa öncelik nakle
 verilir ve o tercih olunur.

Hadisler sıhhat bakımından aynı derecede olduğunda durum yukarda zikredildiği şekilde iken, Şevkani'nin Neylül evtarda c.4/s.42'de şehid üzerine namaz kılma hadislerinin zayıflığını belirtmesini, hangi konuma yerleştireceğiz. Onların üzerine namaz kılmak sabit olmayan senetlerle rivayet olunmuştur. Burada Cumhur'un görüşü güneş gibi açık olup akli ve nakli delillerle belirtilmiş en sahih en tercihli ve en kuvvetli olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Bundan dolayı şehid üzerine namaz kılınmaz. Çünkü o diridir ve diri olanın üzerinede namaz kılınmaz ve şehadet yüksek bir makamdır. (Cenaze namazı ise şefaattir) Şehidin günahları ise affolun muştur. Çünkü kılıç hataların temizleyicisidir. Bilakis şehid kıyamet günü ev halkından yetmiş kişiye şefaet edecektir. Öte yandan yıkanılmayan şehidin nasıl olurda namazı kılınır.

Kimlere Şehid Denir?

Falanca şehiddir dediğimizde şunu kasd ederiz: Gusül ve cenaze namazı terk edilerek kendisine şehid muamelesi yapılan kişidir. Biz, hiç kimsenin cennet ya da cehennemde olduğunu bilemeyiz. Çünkü, kalpler Allah'ın elindedir. Yerin ve göğün gaybını ancak o bilir ve bütün işler ona döner. Siyer, Meğazi ve İslami savaşlarla uğraşan müelliflerin yaptıkları sıralama da buna göredir. Şöyle derler Uhud şehidleri, Huneyn şehidleri, Yermuk şehidleri, Kadisiye şehidleri. Rical kitaplarında da şu tür ifadeler bulunur. Yemame'de şehid oldu, Kadisiye de şehid edildi.v.s.

İmam İbni Teymiye'ye filan kişiye şehid denilip denilmeyeceği konusunda sorulduğunda şöyle cevap verdi. "Şehadeti hakkında nass bulunan kimseler, ehli sünnet olan cennet ehliindendir." Aşere-i mübeşşere ve diğerleri gibi. Ehli sünnet,

şehadeti hakkında nass bulunanları şehid kabul eder. Halk arasında iyi olarak tanınan, kendisinden övgü ile bahsedilen kişiye şehid denilip, denilmeyeceği konusunda ehli sünnet arasında ihtilaf vardır. Sahih olan görüşe göre şehidliğine hükmedilir." (Mecmuul fetava c.11/s.65)

Şehidlerin

Sınıflandırılması

1-Dünya ve Ahiret şehidi:
Allah'ın dininin hakim olması için kafirlerle savaşırken öldürülen Müslümanlardır.
Dünya şehidinin anlamı; İnsanlar tarafından kendisine şehid muamelesi yapılmasıdır. Yani, yıkanmaması, kefenlenmemesidir.
Ahiret şehidinin anlamı: Allah katında şehadet ecri ve makamına ulaşandır.
2-Dünya şehidi:
Kafirlerle savaşırken öldürülen müslümandır.

Ancak o, kendi nefsi ve riya için savaşırmıştır.

3-Ahiret şehidi:

Şehadet ecrini alan, ancak kendisine şehid muamelesi yapılmayan kimselerdir. Yıkanır, kefenlenir, namazı kılınır. Yolculukta hicrette, cihadda ölenler gibi. Karın hastalığından ölen, boğulan, veba hastalığından ölen kimselerde bu sınıftandır.

Sahihi buhari de, Peygamber (s.a.v.) efendimizin şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: "Şehidler beştir: Veba dan ölen, karın hastalığından ölen, boğulan, üzerine duvar yıkılıp ölen ve Allah yolunda ölerdir,"

Şehidlerin

Sayıları:

İmam Suyuti Ebbab El-Saadet fi esbab El-Şehadet adlı risalesinde otuz çeşit şehid saymıştır. Malikilerden Ehcüri şehidlerin sayısını manzum bir şekilde yazmış ve şerh etmiştir.

İşle şehidlerin bazıları:

1- Boğulan, 2- Yanan. 3- Garip olarak ölen, 4- Üzerine duvar yıkılıp ölen, 5- Karın hastalığından ölen, 6- Veba hastalığından ölen, 7- Nifas halinde ölen kadın, 8 İlim yolunda ölen, 9-Uyuz hastalığından ölen, 10- Hamile iken ölen kadın, 11- Felçten ölen, 12- Sara hastalığından ölen, 13- Humma dan ölen, 14- Canını ve malını savunurken ölen, 15- Genzine su kaçıp ölen, 16- Yırtıcı bir hayvanın saldırısından ölen, 17- Sultan tarafından hapsedilip ölen, 18- Dövülerek ölen, 19- Sadece Allah için müezzinlik yaparken ölen, 20- İşinde ve sözünde sadık olan tüccar, 21- Denizde tutulduğu mide bulantısı veya kusmadan ölen, 22- Kuşluk namazı kılan, her ay üç gün oruç tutup, ne mukim ne de seferde iken terk etmeyen, 23- Peygamber (s.a.v.)'in sünnetine sınıksız sarılan, 24- Hasta iken kırk defa "la ilahe illa ente subhaneke inni kuntu minezzalimin" duasını okuyan, 25- Sınırdan nöbet beklerken ölen, 26- Her

gece "Yasin" süresini okuyan, 27- Binek hayvanı tarafından öldürülen, 28- Gerçekten  ehadeti arzularak  len, 29-Cuma günü  len, 30- Bir bölgeden bir bölgeye yiyecek götürüp satan, 31- Karla g s l edip  len. İmam Malik'in Muvatta'sının  erhi "Evcev el-Mesalih"te C.4/S.267 de şöyle denmiştir:" Hafız, bu şekilde onlardan 27 tanesini zikretmiştir," " ehadet sebepleri arttığı oranda, mutluluk kapılarında açılması artar." (İbni Abidin ha iyesi c.2/s.252)

Savaş Alanında Yanlı lıkla Kendini  ld ren Savaş alanında yanlışlıkla kendisini öldürene  hid muamelesi yapılıp yapılmayacağı konusunda fakihler ihtilaf etmiştir. Malikiler,  afiiler ve Hanbeliler. ona  hid muamelesi yapılması gerektiği görüşünü benimserken Hanefiler ise  hid muamelesi yapılması görüşünü kabul etmemişlerdir Sahih olan cumhurun g r   d r. Çünkü onların delili vardır.

Müslim, Nesei ve Ebu Davud Seleme bin Ekava'ın şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: (Hayber günü kardeşim, çok şiddetli savaşırken kılıcı kendi üzerine düşüp onu öldürmüştü. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.)'ın ashabı ileri geri konuşup şöyle serzenişte bulundular: İşte kendisini .kılıcının öldürdüğü adam. Ey Allah'ın Rasulü, dedim. İnsanlar ona Allah rahmet etsin v.s. dualarda bulunmaktan kaçınıyorlar. Allah'ın Rasulü parmağıyla işaret ederek şöyle buyurdu: "Yalan söylediler, o mücahid olarak savaştı, öldü. Onun ecri iki katur, "(Müslim, nevevi şehri c.12/s.171)

Bu konuda dört mezhebin görüşleri şöyledir:

1-Hanefiler:

Yıkanır. "Düşmanı Öldürmeğe kasd ederken kendisine isabet eden yıkanır" (İbni Abidin Haşiyesi c.2/s.252)

2-Malikiler:

Yıkanmaz. Savaşıp şehid olan kimse yıkanmaz.

Velev ki düşmanların müslümanlara savaş açtığı islam beldesinde olsa bile. Gafletinden dolayı savaşa katılmayan, uyuyan, kafir sanılıp öldürülen müslüman, kendisini hayvanın ezdiği, kendisine kendi kılıcı veya oku isabet edip ölen, kuyuya düşen, savaş anında yüksek bir yerden düşüp ölen de bu hükme dahildir. (Dusuki haşiyesi c.1/s.426)

3-Şafiiler:

Yıkanmayan ve namazı kılınmayan şehid; savaş alanında kafirlerle savaşılırken İster kafirler tarafından, isterse yanlışlıkla bir müslümanın ya da kendisinin silahının isabet etmesiyle öler. Bunların hepsi birdir. Atından düşen bineği tarafından düşürülüp ölen, müslümanların hayvanlarının çiğnediği, kafirin mi müslümanın mı attığı bilinmeyen okun isabet ettiği kişide aynı hükme tabidir. (El-Mecmu c.5/s.261)

4-Hanbeliler

Silahının kendisini öldürdüğü kişi düşmanın eliyle öldürülmüş gibidir. (El muğni c.2/s.404)

Kadı şöyle demiştir: "Yıkanır ve namazı kılınır. Çünkü müşrikler tarafından öldürülmemiştir."

Asi ve Yol Kesiciler Tarafından Öldürülenler:

Hanefi ve Hanbeliler, Şafîilerin hilafına asi ve yol kesiciler tarafından öldürülenlere şehit muamelesi yapılması görüşündedirler. Hanefîilerin delili: İmam Ahmed, İbrahim bin Abdullah bin Feruh onunda babasından güzel bir senetle şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Osman bin Affan'ın yıkanmadan ve elbisesiyle defnedildiğini gördüm" (Fethul Rabbani c.7/s.159) İmam Şafîi'nin görüşüne gelince: Şöyle demiştir; Malik, bize İbni Ömer'den Nafi kanalıyla, Hz. Ömer'in yıkandığını, kefenlendiğini ve namazının kılındığını haber verdi. İmam Şafîi El-Ümm c.1/s.250 de şöyle

demektedir: "Müslümanların ileri gelenleri, harp dışında şehid olmasına rağmen Hz. Ömer'i yıkamış ve namazını kılmışlardır." Yine el-Ümm de şöyle demektedir: "Yırtıcı hayvanların yediği hırsız ya da isyancıların öldürdüğü veya kimin öldürdüğü bilinmeyen kimseler yıkanır ve namazı kılınır."

Hanefilerin görüşü daha sahihtir. Çünkü Hz. Ömer, yaralanıp bir müddet bekledikten sonra ölmüştür.

İbni Abidin Haşiyesi c.2/s.248 de bu konu hakkında şöyle zikredilmektedir: (İsyancı veya terörist ya da kesici bir aletlede olsa yol kesiciler tarafından öldürülen -velev kî boğazlanarak öldürülsün veya yaralayıcı olmayan bir aletle öldürülsün- ne türlü bîr aletle öldürülürse öldürülsün şehid sayılır. Geceleyin hırsızların öldürdüğü kimseler de bu hükümdedir. Mahit isimli kitapta bunlara ilave olarak dördüncü bir sebebinde zikredildiği, Bahr isimli

kitapta şöyle belirtilmiştir "Zımmi'yi dahi savunurken hangi aletle olursa olsun öldürülen şehiddir"

Muhammed bin Hasan'a ait olan Mebsutta şu sözler zikredilmiştir: "Yolu kesilip malını savunurken öldürülen hakkında ne diyorsun dedim. Şehide uygulanan ona da uygulanır dedi." Şafiilerde ise: Yukarıda geçtiği gibi o şeklide öleni şehid kabul etmiyorlar. El Ümm isimli kitapta c1/s.306 İmam Şafii şöyle demiştir: "Yırtıcı hayvanların yediği, hırsız ve isyancıların öldürdüğü ile kimin tarafından öldürüldüğü bilinmeyen kimseler yıkanır ve namazları kılınır."

El-Mecmu c.5/s.261 isimli kitapta şöyle zikredilmiştir: "İsyancıların, yol kesicilerin ve hırsızların öldürdüğü kimseler hakkında iki görüş vardı. Sahih olan şudur: Yıkanır ve namazı kılınır. Çünkü Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali (r.a.) ittifakla yıkanmış ve namazları kılınmıştır."

Haz. Osman'ın yıkanmadığının sabit olduğunu yukarıda zikretmiştik. Fakat Haz. Ömer yıkanmıştır. Yaralandıktan bir müddet sonra vefat etmiştir ve mürtes dir. Hanbelilerin görüşü: El-Muğni c.6/s.204'de şunlar zikredilmiştir: (Savaş alanında adalet ehlinde -ümme'in ileri gelenleri, yöneticiler, v.s.- öldürülenin yıkanması ve namazının kılınması hakkındaki hüküm, müşriklerle yapılan savaşta öldürülen kişinin hükmüdür. Çünkü Haz. Ali (r.a.) ve beraberindekiler yıkanmamıştır. Ammar (r.a.) yıkanmamasını vasiyet etmiş, ve şöyle demiştir: Beni elbiselerimle defnedin. Çünkü ben mücadele etmekteyim. Ahmed bin Hambel şöyle demiştir: "Ashab-ı Cemel, yarın şehit olacaklarına, elbiselerinin çıkarılmamasını, yıkanmamalarını vasiyet etmişlerdir" Şehirde öldürülmüş olarak bulunan kimsenin

hükmü: Şehirde öldürülmüş olarak bulunan kimse yıkanır. Şehidin Üzerinden Neler Çıkarılır Fakihler savaş aletlerini -silah, zırh, tolga, vs.- defin anında şehidden çıkarılmasında ittifak etmişlerdir. Mest, takke ve cübbenin çıkarılmasında da ihtilaf etmişlerdir. Hanefiler ile Şafîiler, çıkarılır derlerken Malikiler, beraberinde gömülür görüşünü benimsemişlerdir. Hanefî ve Şafîilerin görüşü, şeriatın ruhuna daha yakın görülmektedir. Çünkü, şehitte ne gömülürse telef olmaktadır. Telef ise şeriatta yasaklanmıştır. İbni Abidin haşiyesinde c.2/s.250 şöyle denmektedir: "Kefen olması uygun olmayan kürk, post, mest, takke, silah gibi eşyalar çıkarılır." İmam Şafîi El-Ümm de şöyle demektedir, c.1/s.305: "Onlardan mestler ve kürkler çıkarılır. Kürk, keçe veya içi yün dolu elbise haricindeki, öldürüldükleri elbiseler kendilerine kefen olur." Maliki olan Dusuki haşiyesinde c.1/s.426 şöyle

denmiştir: (Savaş aletleri haricinde mest, kuşak ve takke ile de defn olunur.)

MÜRTE

Mürtes, meçhul, yani edilgen fiil olan ürtisse fiilinden türetilmiş olup yarası eski oldu manasına gelir, "sevbün rassün" denildiğinde ise eski, işe yaramaz elbise kasd edilmiş olur. Mürtes, yaralı olarak savaş meydanından taşınan kişidir. Fakihler, yaralanıp sonradan ölene, şehide yapılan uygulamanın aynısını yapılmamasında ittifak etmişlerdir. Rasulullah (s.a.v.) Sa'd bin Muaz'a, sahabenin, Ömer bin Hattab'a yaptığı gibi.

Mürtes

Kimdir?

Fukahenin çoğunun görüşü şu beyan etrafında d 1

r Sava; alanından yaralı olarak taşınan, yemek yemek, vasiyet yazmak gibi yaşayanların yaptığı bir şeyi yapan ya da aklı başında iken üzerinden bir namaz vaktine ulaşp edasına gücü yeten kişidir. Fakat bunları savaş devam ederken, savaş alanında iken yaparsa o zaman mürtess değildir. Menfuzul rnukatil (ağır öldürücü yarası olup iyileşmesinden ümit edilmeyen)e gelince: Yese de vasiyette bulunsa da şehit uygulaması yapılır. Günlerce de kalsa baygın olarak getirilene de şehit uygulaması yapılır. Öyle ise mürtessin şartları şöyledir: 1-Savaş alanından yaralı olarak taşınması, 2-Yaşayanların yaptıklarını yapması-yemek, alışveriş, vasiyet yazmak, vs. gibi-, 3-Öldürücü yarasının olmaması, 4-Baygın olmaması, Eğer bu dört şart bir arada bulunmazsa ona şehid muamelesi yapılır. A- Hanefilerden İbni Abidin haşiyesinde c.2/s.252

şöyle demıştır:
Mürtess, yaralanıp sonradan ölüdür. Yiyip iten, uyuyan az dahi olsa tedavi olan, çadıra giren, aklı başında iken üzerinden bir namaz vakti geçip edasına gücü yeten, savaş alanından aklı başında iken taşmanı ister canlı ulaştırılsın isterse ölü olarak, ikisi-de birdir- kişidir. Hayvanların kendisini ezmesi korkusundan (dünya işleri ile ilgili bir şey söylemek için değil de) bulunduğu yerden kalkıp da başka bir yere gitse aynı hüküm geçerlidir.

İmam Muhammed'e göre, ahiret işleriyle ilgili ise mürtess olmaz. Sahih olan da budur. Çünkü O, (şehid olan) Ölülerin hükmündendir. Satmak, satın almak ve çokça konuşmakta aynı şekildedir.

Yoksa mürtes olmaz.
Bütün bunlar savaş bittikten sonradır. Eğer savaş anında olursa yukarıda söylenenlerden biriyle mürtess olmaz.

B- Dusuki şerhi haşiyesinde c.1/s.426 Malikilerin

şöyle dediği zikredilmiştir.
Mürteş, Mağmur un- yemeyen içmeyen, ölünceye
kadar konuşmayan- dışında savaş alanından diri
kaldırılan kimsedir.

**Menfüz-ül Mukatil (Ağır Öldürücü
Yarası Olup İyileşmesinden Ümit
Kesilmeyen);**

Şerhi Kebir de şöyle diyor:
"Sahih olan, menfüzülmukatil mağmur olarakta
kaldırılrsa, götürülse yıkanmaz." Bu Sahnün,
Kafi'deki İbni Abdilberrin ve Sahibul rnaune'nin
görüşüdür.

C- Şafiilerin görüşü ise Nevevi'nin El-
Mecmu'unda c.1/ s.261 şöyle zikredilmiştir
Savaşta yaralanan ve savaş bitmeden ölen
şehiddir. Anında ya da bir müddet geçtikten sonra

ölse fark yoktur. Yese, içse ve vasiyette bulunsa. Hiç bir şey yapmasa da aynıdır. Fakat yaralansa savaştan sonra ölse mürtestir.

Şehid Olan Kadın ve Çocuğun Durumu:

Ebu Hanife hariç, fakihlerin çoğu savaşta öldürülen kadın ve çocuğa şehit muamelesi yapılacağı görüşündeler. İmanı Şafii'ye göre:"Eğer bir kadın veya çocuk savaşta öldürülürse şehitlere: yapılan muamelenin aynısı yapılır. Yani yıkanmadan ve namazları kılınmadan defnedilir." (El-Ümm c.1/s.305)

El-Mecmu c.5/s.266 da ise şöyle zikredilmiştir:Çocuk şehid olduğu zaman Şafilere göre yıkanmaz ve namazı kılınmaz. İmam Ahmet,

İmam Muhammed, Ebu Yusuf ve İmam Malik başta olmak üzere fakihlerin çoğu ve Abderi aynı görüştedir. İmam Ebu Hanife'ye göre ise, yıkanır ve namazı kılınır.

**Harpte Ölü Olarak Bulunan
Müslümanın Durumu:**

Eğer savaştan sonra bir müslüman ölü olarak bulunursa ve üzerinde savaş eseri varsa yıkanmaksızın şehid muamelesi yapılacağına dair dört mezhebin fukahasının ittifakı vardır. Eğer bir eser, bir alamet bulunmasa bile Şafii ve Malikilere göre şehid muamelesi yapılır. Hanefi ve Hanbelilerde ise şehid muamelesi yapılmaz. Şafii fukahasından olan İmam Nevevi'nin eseri El-Mecmu'da; "Eğer harpte bir müslüman ölü olarak bulunursa bize göre, yıkanmadan ve namazı kılınmadan defnedilir. İster üzerinde eser olsun, ister olmasın. İmam Malik de aynı görüştedir"

(El-Mecmu c.5/s.267)
İmam Ebu Hanife ve Ahmed bin Hanbel'e göre:
Eğer üzerinde hiçbir savaş eseri bulunmazsa
yıkılır ve namazı kılınır.

Ölünün Bir Yerden Başka Bir Yere Nakli

Ölü ya şehiddir ya da şehid değildir. Şehidler:Dört mezhebin fukahası şehidin defnedilmeden önce nakledilmesini mekruh saymışlardır. Definden sonraki durumu ise, fukahanın kahir ekseriyeti zaruret halleri hariç naklinin haram olduğu görüşündeler. Hicri 46 senesinde Muaviye devrinde nehir taşıtığında şehidlerden birisinin nakledildiği gibi. Şehidin öldürüldüğü gibi defn edilmesi müstehaptır. (El-Mugni c.2/s.389)

İmanı Ahmet, Cabir (r.a.)'m Nebi (s.a.v.)'den rivayet ettiği hadise göre Nebi (s.a.v.) şöyle buyurmuştur "Ölüleri savaştıkları yere defnedin" Hanefi fukahasıdan Ali El-Kari'ye göre: "Eğer naklinde faide varsa mekruh değildir. Ancak nakledilmemesi konusunda nass, delil] varsa, o ve onun benzeri durumundaki şehidlerin nakli mekruhtur."

"Şehidlerin savaşıp da şehid oldukları yere defnedilmeleri ve başka bir yere nakil edilmemeleri sünnettir. Sahabeden bazıları ölülerini Medine'ye naklettiler. Bunun üzerine Allah'ın Rasulü (s.a.v.) birisini göndererek; ölülerin savaşıp da öldükleri yere gömülmelerini emretti. (Zad-ül Mead c.3/s.214) Cabir (r.a.) diyor ki: Ben Netare denilen yerde iken halam, babamı ve dayımı getirdi. Ben de onları devenin üzerine bağladım. Kendi

kabristanımıza defnetmek için Medine'ye soktum. Bir adam geldi ve bana şöyle bağırdı: "Dikkat et. Rasulullah (s.a.v.) ölüleri geri götürmemizi ve savaştıkları yere öldürüldüğü gibi defnetmenizi emrediyor. Biz de geri döndük ve öldürüldükleri yere öldürüldükleri gibi defnettik. "Muaviye İbni Ebi Süfyan'ın hilafeti döneminde bir adam bana geldi ve şöyle dedi: Ey Cabir, vallahi Muaviye'nin işçileri babanın kabrini cesedin bazı uzuvları iyice açığa çıkıncaya kadar deşelediler. Kabrinin yanına geldiğimde getirip koyduğun gibi buldum. Kesinlikle hiçbir şeyi değişmemiştir. Ben de üzerine örttüm. Şehitleri savaşta şehid düştükleri yere defnedilmeleri sünnet oldu."

İmam Ahmed, Müsned'inde bu hadisin tahririni yapmıştır. Müsned c.3/s.308, 398. Cabir hadisi olarak bilinir ve senedi sahihtir. El-Nesei c.4/5.79, İbni Mace s.1516, Ebu Davud s.3165, Tirmizi, s.1717. Hadis hasendir ve sahihtir, demişlerdir.

İbni Habban s.196 sahih demiştir. Normal ölüye gelince; Defnedilmeden önce: Hanefi, Maliki ve Hanbeli fakihleri nakline cevaz vermişlerdir. Hanefi fukahasından Sahkefiye ait Dürrülmuhhtar adlı eserde şöyle denilmiştir: "Defnedilmeden önce nakledilmesinde bir beis yoktur." Maliki mezhebinin kaynaklarından olan Şerh El-Kebir de: "Ölünün defnedilmesinden önce veya sonra nakli caizdir" denmiştir. Hiç kimse ölünün kabrinden başka bir yere nakline itiraz etmemiştir. Başka bir yere naklinde bir beis yoktur demişlerdir. Bu görüşte olan kimseler İmam Malikin ve kendisine güvenilen birisinin rivayetini delil göstermişlerdir. Rivayete göre, Sa'd bin Ebi Vakkas ve Said bin Zeyd, Akik denilen yerde vefat etmiş, Medine'ye taşınmış ve orada defnedilmiştir. Bu konuda Kandehlevi'ye ait İmam Malikin Muvattasına şerh olarak yazılan Evcez El-Mesalik bakınız.

c.4/s.252.

Şafî mezhebinde ise iki görüş vardır: Birincisi, Mekruh olduğunu söyleyenlerin görüşü, fakat El-Darimi, Beğavi ve diğerleri ise ölünün naklinin haram olduğunu söylemişlerdir. İmam Nevevi'nin görüşü ise- ki Şafii mezhebinde en. sahih görüş olarak kabul edilir- (Hz. Aişe (r.a.) Mekke'ye yakın Habeşe denilen yerde askerde Ölen kardeşi Abdurrahman'ı ziyaret etliğinde şöyle demiştir: Eğer defninde hazır bulunsaydım öldüğün gibi defneder ve eğer seni görseydim ziyaret etmezdim) Tirmizi rivayet etmiştir ve ravi zinciri sahihtir. (İ'la i El-Sünen c.7/s.277)

Ölünün Defninden Sonraki Nakli

Hanefi ve Şafiiler bunu men etmiş, Maliki ve Hanbeliler ise caiz görmüşlerdir, Hanefi

fukahasından Kemal İbni Hümmam'ın, Feth El-Kadir isimli kitabında şöyle zikredilmiştir: (Kadının birisi başka bir yerde iken oğlu defnedildi. Kadın sabredemedi ve oğlunun -cesedini yakın olacağı bir yere- nakletmek istedi. Fakat bundan men edildi.) Hanefi fukahasından Sahkefi'nin, Dürrülmuhhtarın da şöyle zikredilmiştir: (Ölünün defnedilmesinden önce bir beis yoktur. Defnedildikten sonraki nakline gelince mutlak olarak yasaktır.) Malikiler ve Hanbeliler, maslahat gereği ölünün nakline cevaz verdiklerini söylemiştik. Maliki mezhebinin kaynaklarından olan El-Dusuki haşiyesinde şöyle denilmektedir, c.1/s.241: "Ziyarete yakın olması, ya da akrabalarının arasına defnedilmesi yada nakledilen yerin bereketlenmesi ümidi veyahut su altında kalma korkusu gibi maslahatlar gözetilerek ölünün cesedi bozulmadan ve naklederken cesedin

dağılmaması şartı ile bir yerden başka bir yere nakli caizdir." Hanbeli fukahası İbni Kudame ise El-Muğni'de şöyle demiştir: "Bereketlerine nail olmak için şehitlerin ve şalin kimselerin çok olduğu mezarlığa defnetmek müstehabtır. Şerefli yerlere defnetmekte bunun gibidir. Daha sonra Hz. Musa (as) hakkındaki Buhari ve müslim'in rivayet ettiği hadisi zikretmiştir. "Musa (as) Allah Teala'dan bir tasın atılabileceği kadar mesafe bile olsa kendisini mukaddes topraklara yaklaştırmasını istedi" (İ'la i El-Sünen c.7/s.268)

Kabir İnşa Etmek

Dört mezhebin fukahası, kabrin şöret ve süsleme maksadı için yapılmasını haram görmüşlerdir. Eğer kabri muhkeme almak içinse-kabir

toprağının saçılmasını engellemek için-
mekruhtur.

1- Hanefilerin görüşü:

Tahtavi de ve Seranbilaleyhi anıl burhan da
Dürrül muhtar C. 1/s. 610 dan nakledildiğine göre
"Definden sonra kabrin muhkemleştirilmesi için
bina yapılması mekruh, süslemek maksadıyla bina
yapmak ise haramdır"
Kitab El-Asar'da ise s.42 "kabrin kireçlenmesini,
çamurla yapılmasını, yanında mescid yapılmasını,
bayrak asılmasını ve kabir üzerine övücü veya
kerih gösterici yazı yazılmasını ve benzeri şeyleri
kerih görürüz, hoş karşılamayız. Bu Ebu
Hanife'nin sözüdür şeklinde rivayet edilmiştir.
Muhammed İbn-i Hasan'a ait EI-Mebhut
C1/s.422de de şöyle denilmekte: "Dedim ki kabrin
kireçlenmesini kerih mi görüyorsun? Evet diye
cevap verdi. Neden? dedim; Nebi (sav)'ın

kabirlerini kireçlemesini -Kireçle sıvanmasını- ve dört köşe yapılmasını yasakladığı hadisi rivayet etti. Çünkü, kabrin inşaasında kirecin kullanılması ya süs içindir, ya da muhkemleştirmek içindir." (İmam Serahsi c.2/s.62)

2-Malikilerin

Görüşü

Maliki mezhebinin kaynaklarından Dusuki haşiyesinde Cl/s.420: "Kabrin çamurlanması, yada beyazlaştırılması veya üzerine medrese, ev ve kubbe gibi şeyler bina edilmesi, eğer fişka ve fesada sebebiyet vermeyecekse ve iftihar etmek maksadıyla değilse, ister kendi arazisinde olsun ister izin alınarak başkasına ait arazide yapılsın, islerse sahipsiz ölü arazide olsun mekruhtur" Bütün bu isler iftihar etmek maksadıyla yapılırsa.ya da fasıkların toplandığı yer olursa veya mezarlıkta olursa yada başkasının yerinde

olursa haram olur. Kabri başka kabirlerden ayırt etmek maksadıyla olursa nakışsız ismini veya ölüm tarihi yazmak caizdir. Bunun dışında bir maksat ile yapılırsa mekruh, övülmek ve İftihar etmek maksadıyla olursa haramdır. Açık olan şu ki, Kur'an bile olsa mezarlar üzerine nakış yapmak mekruhtur. Ölüye hürmet gösterilmesi gerekir. Çünkü imtihan vermektedir.

3-Şafiilerin

Görüşü:

Şafii mezhebinin bütün delilleri, kabrin üzerine mescid bina etmenin mekruh olduğu hususunda ittifak etmiştir. Bu ölü ister salih birisi olsun, ister olmasın. Hadislerin umumuna göre bu hüküm ortaya çıkar. "Allah, Yahudileri ve Hristiyanlar! kahretsin, onlar peygamberlerinin kabirlerini mescid haline getirdiler. "Muttefekun aleyhdir. (İmam Nevevi El-Mecmu c.5/s.316)

4-Hanbelilerin

Görüşü:

Hanbeli kaynaklarından EI-Muğni C.2/S 387 de şöyle zikredilmiştir "Mezarı bina şeklinde yapmak onu kireçlemek ve üzerine yazı yazmak mekruhtur, imam Müslim sahihinde şu hadisi rivayet etmiştir: Allah'ın Rasulü (sav) mezarın üzerine bir şey yapılmasını -bina etmek-, kireçle sıvanmasını ve üzerine oturulmasını men etti... Tirmizi, 'üzerine yazı yazılmasını da men etli' ibaresini eklemiştir. Tirmizi bu hadise sahih ve hasen demiştir" (Neyl-ül Evtar, c.4/s.387)

Kabirleri

Yıkmanın

Hükmü:

İdarecilerin, yüksekçe yapılmış kabirleri yıkmaları, dikilen bayrakları ve kabirlerin üzerine yazılan yazıları yasaklamaları gerekir. Buhari'nin dışındaki bütün muhaddisler Ebu

Hiyac El Ezdi'den, o da Hz. Ali (ra) da şu hadisi rivayet etmiştir. "Ali (ra), seni Rasulullah (sav)'in gönderdiği şey üzere gönderiyorum. Heykelin en ufak parçası kalmayıncaya kadar onu parçala, şerefli bir insana ait bir mezar bile olsa yerle bir etmeden bırakma" (Neyl-ül Evtar, c.4/s.120) İmam Şafii El- Ümm adlı eserinde C. 1/S 316 şöyle zikretmiştir. "Mekke'de yapılan kabirleri yıkan valiler gördüm. Bunu ayıplayan fakihler görmedim.

Sözün

Kıyası:

Kabir üzerine bir şey bina etmek veya mescid yapmak yada üzerine isim yazmak eğer şöhret içi ise dört mezhebe göre de haramdır. Kabirlerin üzerine bayrak veya benzeri şeyler dikmek şöhret için ise bu da haramdır. Özellikle şehitlerin kabirleri, sevaplarını muhafaza etmek ve sünneti kabirlerinde tatbik etmek maksadı ile olursa cevaz verilmiştir.

